

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2015 M. GRUODŽIO 1 D. – 2015 M. GRUODŽIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
2. APLINKOS APSAUGA	4
<i>Dėl Komisijos medžioklės plotų vienetams sudaryti ir jų riboms pakeisti kompetencijos.....</i>	<i>4</i>
5. SVEIKATOS APSAUGA.....	5
<i>Dėl Valstybinės ligonių kasos sudarytos komisijos išvados neskundžiamumo</i>	<i>5</i>
<i>Dėl sveikatos priežiūros veiklos sampratos aiškinimo</i>	<i>6</i>
<i>Dėl fizinio asmens, neturinčio licencijos ir sertifikato, teisės verstis sveikatos priežiūros praktika</i>	<i>6</i>
7. KONKURENCIJA.....	7
<i>Dėl degalinių kontrolės įsigijimo, nepranešus apie tai Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai.....</i>	<i>7</i>
9. MOKESTINIAI GINČAI	7
<i>Dėl iš kompiuterinės programos perleidimo gautų pajamų pripažinimo honoraru, sprendžiant klausimą dėl užsienio vieneto ne per nuolatines buveines Lietuvos Respublikos teritorijoje gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl prašymo atlikti (pakartotinį) mokestinį patikrinimą dėl to paties mokesčio ir dėl to paties laikotarpio, dėl kurių jau buvo sudarytas susitarimas dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio.....</i>	<i>8</i>
11. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS.....	9
<i>Dėl aplinkybės, kad Lietuvos Respublikos pilietybė įgyta pasibaigus prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo terminui, reikšmės sprendžiant klausimą dėl šio termino atnaujinimo</i>	<i>9</i>
<i>Dėl nuomininko, gyvenusio savininkui nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą procedūros metu grąžintame name, teisės į valstybės garantiją</i>	<i>9</i>
15. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIRADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	11
<i>Dėl ieškinio senaties termino atnaujinimo, kai ginčas susijęs su nepilnamečių vaikų interesais.....</i>	<i>11</i>
16. VALSTYBĖS TARNYBA	11
<i>Dėl vadovo diskrecijos atšaukti pareigūną iš laikinai dėl tarnybinio būtinumo užimtų pareigų.....</i>	<i>11</i>
17. BYLOS DĖL NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO	12
<i>Dėl sveikatos apsaugos ministro 2015 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. V-95 patvirtinto Neurochirurgijos paslaugų optimizavimo 2015–2020 metų plano 5, 6, 7, 8, 12, 14–17, 25, 28, 33 punktų ir priedo Nr. 1 teisėtumo</i>	<i>12</i>
<i>Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. V-75 „Dėl nacionalinių referencijos centrų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ teisėtumo</i>	<i>15</i>
<i>Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. 1-65 patvirtinto Vienkartinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo 20, 21, 22 punktų teisėtumo.....</i>	<i>16</i>
21. BYLOS DĖL BAUSMIŲ VYKDYMO IR KARDOMOJO SUĖMIMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	17
<i>Dėl teisės į privatumą naudojantis tualetu policijos komisariato areštinėje</i>	<i>17</i>
<i>Dėl neįgaliojo teisės į jo poreikiams pritaikytas kalinimo sąlygas</i>	<i>18</i>
<i>Dėl galimybės būti perkeltam į kitą kalinimo įstaigą, kurioje būtų sudaromos tinkamos kalinimo sąlygos neįgaliesiems.....</i>	<i>18</i>
30. BYLOS DĖL VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTŲ SPRENDIMŲ MOKSLO IR ŠVIETIMO SRITYJE.....	20
<i>Dėl galimybės Valstybiniam studijų fondui tikslinti patvirtintą studentų, kuriems siūloma sudaryti valstybės remiamų paskolų sutartis, sąrašą.....</i>	<i>20</i>
33. BYLOS, SUSIJUSIOS SU NACIONALINIŲ, ES IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINE PARAMA.....	21

<i>Dėl statybos išlaidų pagrindimo teisiškai įpareigojančiomis sutartimis</i>	<i>21</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	22
63. SKUNDAS.....	22
<i>Dėl atsisakymo nagrinėti politinio pobūdžio ginčą administracinio proceso tvarka</i>	<i>22</i>
<i>Dėl ministerijos sprendimo, kuriuo atliekamas bibliotekų viešųjų paslaugų teikimo administravimas, ginčijimo administraciniame teisme</i>	<i>23</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2008 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 13P-50-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

2. Aplinkos apsauga

2.3. Valstybinio valdymo ir savivaldos institucijų teisės ir pareigos

2.3.4. Racionalus išteklių naudojimas

2.3.4.2. Medžioklės plotų vienetų sudarymas ir tvirtinimas

Dėl Komisijos medžioklės plotų vienetams sudaryti ir jų riboms pakeisti kompetencijos

LVAT apžvelgiamoje byloje analizavo Komisijos medžioklės plotų vienetams sudaryti ir jų riboms pakeisti (toliau – ir Komisija), sudarytos pagal Medžioklės įstatymo 8 straipsnio 3 dalį¹, kompetencijos ribas. Šis klausimas kilo, vertinant byloje ginčyto Komisijos sprendimo, kuriuo iš esmės atsisakyta pradėti rengti medžioklės plotų vieneto projektą pagal medžiotojų klubo prašymą, teisėtumą. Pirmosios instancijos teismo pozicija buvo ta, kad priimdama minėtą sprendimą, Komisija viršijo kompetenciją. LVAT teisėjų kolegija su tuo nesutiko.

LVAT, išanalizavęs Medžioklės įstatymo nuostatas (8 str. 9 d.), padarė išvadą, kad Komisija yra savivaldybės sudarytas teisinis vienetas, kurio veikla skirta tik medžioklės plotų vienetams sudaryti bei jų riboms pakeisti. Komisijos teisės ir pareigos įtvirtintos įstatymu – Medžioklės įstatymu, iš kurio nuostatų matyti, kad šis subjektas turi teisę ir pareigą parengti preliminarų medžioklės plotų vieneto sudarymo arba jo ribų pakeitimo projektą per nustatytą laiko tarpą nuo pasiūlymo gavimo momento. Komisija įstatymų leidėjo taip pat yra įpareigota išnagrinėti gautus suinteresuotų asmenų pasiūlymus dėl projekto, prireikus medžioklės plotų vieneto sudarymo arba jo ribų pakeitimo projektą pakeisti ar patikslinti, o po to, įpareigota ir pateikti jį (projektą) tvirtinti atitinkamos savivaldybės administracijos direktoriui. Taigi Komisijos veiksmai pakankamai aiškiai apibrėžti, ir nukrypimas nuo šios elgsenos yra įmanomas tik įstatymų leidėjo numatytais atvejais. Įstatyminis Komisijos kompetencijos reguliavimas iš esmės atkartotas ir Komisijos veiklą reglamentuojančiuose Nuostatuose, patvirtintuose Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijų.

Apibendrinamas LVAT pripažino, kad nei Medžioklės įstatyme, nei Nuostatuose *expressis verbis* nenumatyta Komisijos teisė bei pareiga **atsisakyti** pradėti rengti medžioklės plotų vieneto projektą bei atlikti kitus Medžioklės įstatymo apibrėžtus veiksmus, susijusius su medžioklės plotų vieneto projektu. Vis dėlto, LVAT vertinimu, visiškas Komisijos kompetencijos atskleidimas nėra galimas be Medžioklės įstatymo 22 straipsnyje įtvirtintų taisyklių, aptariančių *inter alia* Medžioklės įstatymo 8 straipsnio įgyvendinimo tvarką.

Medžioklės įstatymo 22 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad medžioklės plotų, naudotų iki šio įstatymo įsigaliojimo pagal minėto straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus ir atitinkančių šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje keliamus reikalavimus, ribos yra nekeistinos, išskyrus atvejus, kai besiribojančių medžioklės plotų vienetų naudotojai rašytiniu medžioklės plotų ribų suderinimo protokolu prašo nustatyti kitokias ribas, siekdami šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų. Išdėstyta taisyklė lemia išvadą, kad Komisija vis dėlto galėtų priimti ir sprendimą nepradėti rengti medžioklės plotų vieneto projektą bei neatlikinėti kitų Medžioklės įstatymo apibrėžtų veiksmų, susijusių su medžioklės plotų vieneto projektu, t. y. jei būtų nustatytos aplinkybės, įvardytos Medžioklės įstatymo 22 straipsnio 5 dalies pirmoje sakinio dalyje.

Aptariamasis reguliavimas suponuoja ir kitą teiginį, kad nors įstatymų leidėjas eksplicitiškai neįtvirtino Komisijos teisės atsisakyti rengti medžioklės plotų vieneto projektą, pastaroji teisė nulemta kaip tik atliktu teisės aiškinimu. O tai reiškia, kad ir tais atvejais, kurie akivaizdžiai neatitinka sąlygų, apibrėžtų Medžioklės įstatymo 8 straipsnyje, Komisija turėtų įgalinimus nepradėti rengti medžioklės plotų vieneto projekto, nes visiškai nesant aplinkybių, įtvirtintų Medžioklės įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje, medžioklės plotų vieneto projekto rengimas greičiausiai būtų teisiškai beprasmis (ekonominio tikslingumo aspektas nevertintinas – Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 str.) ir neturėtų būti pradėtas rengti.

¹ Medžioklės įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad medžioklės plotų vienetų sudarymo ir jų ribų pakeitimo projektus kiekvienoje savivaldybėje rengia šios savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta komisija medžioklės plotų vienetams sudaryti bei jų riboms pakeisti. Komisijos medžioklės plotų vienetams sudaryti bei jų riboms pakeisti nuostatus tvirtina Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijos.

Atsižvelgiant į tai, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai interpretavo ginčui aktualias normas, ginčyto akto teisėtumo klausimas jam perduotas spręsti iš naujo.

2015 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2020-556/2015

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-01418-2014-6

Procesinio sprendimo kategorija 2.3.4.2

[Prieiga internete](#)

5. Sveikatos apsauga

Dėl Valstybinės ligonių kasos sudarytos komisijos išvados neskundžiamumo

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės ligonių kasos (toliau – ir VLK) sudarytos komisijos išvados (toliau – ir Išvada), kuria buvo užbaigta pareiškėjo pagamintų ir išduotų ortopedijos techninių priemonių neplaninio patikrinimo procedūra. Išvadoje konstatuota, jog pareiškėjas – ortopedijos įmonė – privalo atlyginti nustatytą žalą Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – ir PSDF) biudžetui.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjas su VLK buvo sudaręs sutartį, pagal kurią, be kita ko, įsipareigojo pagal užsakymą gaminti ir išduoti sveikatos draudimu apsidraudusiems asmenims kokybiškas ortopedijos technines priemones. VLK atlikus neplaninį pareiškėjo ortopedinių gaminių patikrinimą ir nustačius dėl netinkamai pagamintų šių gaminių pareiškėjo PSDF biudžetui atlygintą žalą, pareiškėjas pasinaudojo savo teise prašyti sudaryti komisiją dėl kilusio ginčo sprendimo, kurios išvada ir buvo nagrinėto ginčo objektas.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi bylos duomenų visetą, pirmiausia konstatavo, jog byloje yra keliamas sutartinės atsakomybės klausimas. Taip pat, atsižvelgdama į aktualias Sveikatos sistemos įstatymo ir Valstybės paramos ortopedijos techninėms priemonėms įsigyti organizavimo tvarkos aprašo² nuostatas, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, jog VLK, būdama sutarties dėl apdraustųjų aprūpinimo ortopedijos techninėmis priemonėmis šalimi, turi ir valdingus įgaliojimus, kas suponuoja byloje susiklosčiusių teisinių santykių dvilypumą arba, kitais žodžiais tariant, šių santykių mišrų pobūdį.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija byloje vertino, ar Išvada gali būti savarankišku ginčo administraciniame teisme dalyku, t. y. ar ji suteikia ar panaikina kokias nors pareiškėjo teises, nustato jam pareigas. Šiuo aspektu byloje konstatuota, jog nors, įvertinus Išvados ir kitų neplaninio patikrinimo procedūros aktų turinio elementus lingvistiniu požiūriu, Išvados adresato (pareiškėjo) statusas *prima facie* atrodo pasikeitęs, viešojo administravimo subjektui suformulavus valdingą patvarkymą – įpareigojimą grąžinti PSDF biudžetui padarytą žalą, vertinant minėtą Išvadą sisteminiu požiūriu, matyti, jog nepaisant imperatyvaus pobūdžio tekstinės formuluotės, minėtam VLK patvarkymui (įpareigojimui) trūksta teisinio privalomumo galios. Taigi, savo esme minėtas patvarkymas prilygsta raginimui savanoriškai (geruoju) atlyginti VLK nustatytą ir apskaičiuotą padarytos žalos PSDF biudžetui sumą.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, jog nei Sveikatos draudimo įstatymas, nei Sveikatos sistemos įstatymas, nei kiti VLK kompetenciją ir funkcijas reglamentuojantys teisės aktai nesuteikia šiai institucijai teisės PSDF biudžetui padarytą žalą priverstinai išieškoti. Todėl VLK, įmonei geruoju neįvykdžius raginimo sumokėti PSDF biudžetui padarytą žalą, siekdama savo sutartinių teisių įgyvendinimo ir (tuo pačiu) imperatyvių teisės normų jai pavesto veiksmingo PSDF biudžeto lėšų kontrolės užtikrinimo, turės su civiliniu ieškiniu kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą dėl minėtos žalos priteisimo.

Atsižvelgus į tai, prieita prie išvados, jog nagrinėjamoje byloje ginčytu aktu – Išvada – nėra keičiama pareiškėjo teisių ir (ar) pareigų apimtis, todėl ji negali būti ABTĮ prasme skundžiamu aktu. Be to, nors Veiklos priežiūros tvarkos aprašo³ 64 punktas *inter alia* ir įtvirtina, jog įstaiga ar įmonė gali apskųsti VLK sudarytos komisijos sprendimą administraciniam teismui per vieną mėnesį, konkrečiu atveju, LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tai nesukūrė pareiškėjui *locus standi* kreiptis į administracinį teismą,

² Valstybės paramos ortopedijos techninėms priemonėms įsigyti organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. V-234.

³ Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių ir kitų įstaigų bei įmonių, sudariusių sutartis su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos ar teritorinėmis ligonių kasomis, veiklos priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Ligonų kasos direktoriaus 2014 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1K-10.

nes iš ABTĮ nuostatų sisteminio vertinimo išplaukia, jog suinteresuotas subjektas turi teisę kreiptis į teismą ne bet kokia, o būtent įstatymų nustatyta tvarka. Pirmiau padaryta išvada taip pat negali būti traktuojama, kaip ribojanti ar paneigianti asmens teisių ir teisėtų interesų teisminės gynybos principą, kadangi VLK nustatytos žalos PSDF biudžetui pagrįstumas ir nustatyti pareiškėjo pažeidimai gali būti revizuojami bendrosios kompetencijos teisme, nagrinėjant ginčą dėl žalos priteisimo.

Konstatavus, jog išvada negali būti savarankišku ginčo administraciniame teisme dalyku, administracinė byla nutraukta.

2015 m. gruodžio 3 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administraciniame byloje Nr. A-1820-502/2015 Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05076-2014-8
Procesinio sprendimo kategorija 5

[Prieiga internete](#)

Dėl sveikatos priežiūros veiklos sampratos aiškinimo

Dėl fizinio asmens, neturinčio licencijos ir sertifikato, teisės verstis sveikatos priežiūros praktika

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjos ginčijo Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – ir Akreditavimo tarnyba) įsakymą, kuriuo atsakovas nustatė, kad pareiškėjos, vykdančios individualias veiklas pagal pažymą, neteisėtai teikė asmens sveikatos priežiūros paslaugas, tuo pažeisdamos Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 4 straipsnio 5 dalies nuostatas (1 p.). Ginčijamu įsakymu Akreditavimo tarnyba taip pat įspėjo pareiškėjas dėl nurodytų teisės aktų pažeidimų bei įpareigojo nedelsiant nutraukti vykdomą veiklą, taip pat atvykti į Akreditavimo tarnybą ir raštu patvirtinti, kad nenaudos medicinos prietaisų, neatitinkančių Medicinos normos MN 4:2009 „Medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-18, ir Lietuvos medicinos normos MN 100:2009 „Aktyviųjų implantuojamųjų medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ patvirtinimo“ reikalavimų (2 p.).

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjų skundą patenkino iš dalies, panaikindamas Akreditavimo tarnybos įsakymo 2 punkto dalį, kuria pareiškėjos įpareigtos atvykti į Akreditavimo tarnybą ir raštu patvirtinti, kad nenaudos medicinos prietaisų, neatitinkančių Medicinos normos MN 4:2009 „Medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ reikalavimų (dėl šios pirmosios instancijos teismo sprendimo dalies apeliacine tvarka ginčo nebuvo). Pirmosios instancijos teismas kitą pareiškėjų skundo dalį atmetė, konstatavęs, kad pareiškėjų veikla yra asmens sveikatos priežiūros veikla, kuri galėjo būti teikiama tik turint atitinkamą išsilavinimą ir gavus reikiamą licenciją.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje apibrėžta, kad medicinos praktika – gydytojo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama sveikatos priežiūra, apimanti asmens sveikatos būklės tikrinimą, ligų profilaktiką, diagnostiką ir ligonių gydymą. Sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje pateikta tokia asmens sveikatos priežiūros sąvoka: tai valstybės licencijuota fizinių ir juridinių asmenų veikla, kurios tikslas – laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.725 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad šio straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „asmens sveikatos priežiūros paslaugos“ yra veikla, įskaitant tyrimus ir su asmeniu tiesiogiai susijusius patarimus, kuria stengiamasi asmenį išgydyti, apsaugoti nuo susirgimo ar įvertinti jo sveikatos būklę. LVAT teisėjų kolegija sprendė, jog šių teisės normų sisteminis, gramatinis ir teleologinis aiškinimas suponuoja išvadą, kad sveikatos priežiūra yra ne tik ligonių gydymas, bet ir veiksmai, susiję, be kita ko, su asmens sveikatos būklės tikrinimu, sveikatos būklės vertinimu, tyrimų atlikimu, ligų diagnostiką ir medicininio pobūdžio patarimų davimu. Pagal Sveikatos sistemos įstatymo 16 straipsnio 1 dalį, teisė verstis tam tikros rūšies sveikatos priežiūros praktika pripažįstama fiziniams asmenims, įstatymo nustatyta tvarka gavusiems licenciją ir sertifikatą. Kitaip tariant, fizinis asmuo, neturintis licencijos ir sertifikato, verstis sveikatos priežiūros praktika neturi teisės.

Iš bylos medžiagos nustatyta, kad pareiškėjos ne tik neturėjo įstatymo nustatyta tvarka suteiktos licencijos ir sertifikato teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, bet ir nebuvo susijusios darbo santykiais su tokias paslaugas teikti licenciją turinčia medicinos įstaiga. Konstatuota, jog atsakovas, atlikęs neplaninę

asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės kontrolę, visiškai pagrįstai nustatė, kad pareiškėjos naudojamų prietaisų (kvantinio magnetinio rezonanso analizatoriaus EHM-Q1, Vudo lempos, Milgamma PNP – diagnostinio rinkinio) pagalba atlikinėjo asmenims diagnostinius tyrimus, nustatinėjo asmenų sveikatos būklę (sveikatos sutrikimus), duodavo patarimus, t. y. teikė atlygintinas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Kaip minėta, pagal Medicinos praktikos įstatymo 2 straipsnio 9 dalies nuostatą, tai priklauso tik gydytojo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją kompetencijai. Sveikatos sistemos įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta aiški nuostata, kad fizinių asmenų (be kita ko ir gydytojų), įmonių, įstaigų vykdoma sveikatos priežiūros ar farmacinė veikla neturint licencijos ar leidimo yra neteisėta.

LVAT paliko pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą.

2015 m. gruodžio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1891-756/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04701-2014-2

Procesinio sprendimo kategorija 5

[Prieiga internete](#)

7. Konkurencija

7.4. Koncentracija

Dėl degalinių kontrolės įsigijimo, nepranešus apie tai Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai

Apžvelgiamoje byloje buvo ginčijamas Konkurencijos tarybos 2013 m. balandžio 18 d. nutarimas, kuriame pripažinta, kad pareiškėjas pažeidė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo reikalavimus, kadangi įgijęs trijų degalinių kontrolę, nepranešė apie tai Konkurencijos tarybai ir negavo jos leidimo vykdyti koncentraciją. Už šiuos pažeidimus pareiškėjui paskirtos 983 500 Lt ir 194 100 Lt dydžio baudos.

Nagrinėtoje byloje pareiškėjas, be kita ko, teigė, kad jis neįgyvendino koncentracijos, kaip ji yra suprantama pagal Konkurencijos įstatymą, kadangi perėmė tik pavienį turtą. Jis taip pat tvirtino, jog perimtų ginčo degalinių bendrosios pajamos paskutiniams prieš koncentraciją ūkiniais metais neviršijo Konkurencijos įstatyme numatytų dydžių, kadangi iš degalinių bendrųjų pajamų turėtų būti išskaičiuojamos akcizo mokesčio dydžio sumos.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad degalinės, kurių kontrolę perėmė pareiškėjas, yra nekilnojamojo ir kilnojamojo turto kompleksai, savarankiški ūkinės veiklos vienetai, ir pareiškėjas turėjo pareigą apie numatomą jų kontrolės įsigijimą pranešti Konkurencijos tarybai bei gauti leidimą. LVAT konstatavo ir tai, kad akcizo mokesčio dydžio sumos neturėjo būti išskaičiuotos iš degalinių bendrųjų pajamų, kadangi degalines iki koncentracijos valdė ūkio subjektai nemokėjo akcizo mokesčio.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija padarė išvadą, jog Konkurencijos taryba ir pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad pareiškėjui kilo pareiga pagal Konkurencijos įstatymą pranešti apie numatomą įvykdyti koncentraciją (ginčo degalinių kontrolės įgijimą) Konkurencijos tarybai ir gauti leidimą. Konkurencijos taryba, nustatydamą, kad pareiškėjas padarė pavojingą pažeidimą ir skirdama 983 500 Lt bei 194 100 Lt dydžio baudas, neviršijo savo diskrecijos.

2015 m. gruodžio 17 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A-1699-822/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01503-2013-8

Procesinio sprendimo kategorija 7.4

[Prieiga internete](#)

9. Mokestiniai ginčai

9.2. Pelno mokestis

9.2.1. Pelno mokesčio objektas

9.2.1.1. Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Dėl iš kompiuterinės programos perleidimo gautų pajamų pripažinimo honoraru, sprendžiant klausimą dėl užsienio vieneto ne per nuolatines buveines Lietuvos Respublikos teritorijoje gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus pareiškėjui apskaičiuotų pelno mokesčio ir su juo susijusių sumų nustačius, kad pareiškėjas nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2011 m. birželio 30 d. susijusiai užsienio įmonei sumokėjo 2 502 619,58 Lt išmokų už teisę naudotis kompiuterine programa savo veikloje. Mokesčių administratorius šias išmokas laikė užsienio vieneto gautu honoraru Pelno mokesčio įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 3 punkto⁴ ir 5 dalies⁵ taikymo prasme, nuo kurių pelno mokesť išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą turėjo pareiškėjas.

Analizuodamas šias Pelno mokesčio įstatymo nuostatas (tiek pagal 2003 m. liepos 1 d. įstatymo Nr. IX-1659 redakciją, tiek pagal šiuo metu galiojančią 2008 m. liepos 14 d. įstatymo Nr. X-1697 redakciją) LVAT pažymėjo, kad į pajamų, gautų iš autorinio atlyginimo ir (ar) honoraro, sudėtį nepatenka kitos pajamos, kurios yra gautos už kompiuterinių programų naudojimą, kai pajamos yra gaunamos kitais būdais, nei yra nurodyta Pelno mokesčio įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje. Šiuo atveju gali būti apmokestintos tik tos pajamos už kompiuterinių programų naudojimą, kurios yra gaunamos Pelno mokesčio įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje nurodytais būdais.

Kadangi apžvelgiamoje byloje nagrinėtas atvejis neatitiko nė vieno Pelno mokesčio įstatymo 4 straipsnio 5 dalyje numatyto kompiuterinės programos naudojimo būdo, LVAT pripažino, kad mokesčių administratoriaus sprendimas nebuvo pagrįstas. LVAT paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo buvo pripažinta, jog Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pagrįstai panaikino mokesčių administratoriaus sprendimą.

2015 m. gruodžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-978-438/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03746-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 9.2.1

[Prieiga internete](#)

9.10. Kiti iš mokestinių ginčų kylantys klausimai

Dėl prašymo atlikti (pakartotinį) mokestinį patikrinimą dėl to paties mokesčio ir dėl to paties laikotarpio, dėl kurių jau buvo sudarytas susitarimas dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio

Apžvelgiamoje byloje buvo ginčijamas centrinio mokesčių administratoriaus sprendimas, kuriuo atsisakyta iš naujo atlikti pakartotinį pareiškėjo mokestinį patikrinimą už jau patikrintus 2007–2008 metus.

Byloje nustatyta, kad po ankstesnio mokestinio patikrinimo tarp mokesčių administratoriaus ir pareiškėjo buvo sudarytas susitarimas dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio dėl tų pačių mokesčių bei su juo susijusių sumų už 2007–2008 metus. Pareiškėjas siekė naujo mokestinio patikrinimo už tą patį mokestinį laikotarpį argumentuodamas naujai paaiškėjusiomis aplinkybėmis.

Šiuo aspektu LVAT teisėjų kolegija priminė, kad pasirašius minėtą susitarimą dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų, mokesčių mokėtojas praranda teisę ginčyti mokesčio apskaičiavimo teisingumą, o mokesčių administratorius – apskaičiuoti didesnę sumą negu nurodyta susitarime (Mokesčių administravimo įstatymo 71 str. 1 d.), t. y. jokie papildomi ginčai ar kitos mokesčių administravimo procedūros, kurių pagrindu gali būti kvestionuojamas mokesčių ir kitų su jais susijusių sumų, dėl kurių buvo sudarytas Mokesčių administravimo įstatymo 71 straipsnyje nurodytas susitarimas, dydis, nėra galimi. Pasirašydamas susitarimą su mokesčių administratoriumi, *inter alia* atimantį teisę ginčyti mokesčių dydžius, dėl kurių teisėtumo ir pagrįstumo buvo teiktas skundas teismui, pareiškėjas išreiškia savo subjektyvią poziciją atsisakyti nuo teismo nagrinėjimo. Todėl tokia minėtame susitarime išreikšta valia vertintina kaip skundo atsisakymas

⁴ Pagal šią nuostatą, pelno mokesčio bazei priskiriamos „užsienio vieneto ne per nuolatinės buveines Lietuvos Respublikos teritorijoje gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje: honorarai, įskaitant šio straipsnio 5 dalyje nustatytus atvejus“.

⁵ „Tuo atveju, kai perleidžiama kompiuterio programa, šio straipsnio 4 dalies 3 punkto nuostatos taikomos, jei yra perleidžiamas ne autorių teisėmis apsaugotas daiktas, o kompiuterio programoje yra suteikiamos šios teisės: 1) teisė daryti kompiuterio programos kopijas, turint tikslą jas viešai platinti ar kitaip perduoti nuosavybėn, išnuomoti arba paskolinti, arba 2) teisė rengti išvestines kompiuterio programas, kurios remiasi autorių teisėmis apsaugota kompiuterio programa, arba 3) teisė viešai demonstruoti kompiuterio programą“.

Administracinių bylų teisenos įstatymo 101 straipsnio 3 punkto prasme, o apeliacinės instancijos teismas turi teisę tokią bylą nutraukti.

Taikydama šias taisykles apžvelgiamoje byloje, LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, jog pareiškėjo (apelianto) ir mokesčių administratoriaus ginčas dėl atitinkamo mokesčio bei su juo susijusių sumų buvo užbaigtas minėtu susitarimu dėl mokesčio ir su juo susijusių sumų dydžio. Jeigu, mokesčio mokėtojo nuomone, sudarant minėtą susitarimą buvo atlikti veiksmai, nesuderinami su Mokesčių administravimo įstatymo reikalavimais, jis (mokesčio mokėtojas) turi teisę kreiptis į mokesčių administratorių dėl papildomo susitarimo sudarymo, jei tam yra pakankamas pagrindas.

Apžvelgiamu atveju LVAT teisėjų kolegija vertino, jog pareiškėjas, siekdamas inicijuoti naują mokestinį patikrinimą, iš esmės siekė įsiterpti į minėtą susitarimą (netiesiogiai kvestionuoti), kas visiškai nesuderinama su susitarimo tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo paskirtimi bei iš čia kylančiomis teisinėmis pasekmėmis. Pateiktas skundas vien dėl paminėtų aplinkybių negalėjo būti tenkinamas.

LVAT konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjo skundą.

2015 m. gruodžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2004-556/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03733-2014-6

Procesinio sprendimo kategorija 9.9

[Prieiga internete](#)

11. Nuosavybės teisių atkūrimas

11.1. Asmenys, turintys teisę į nuosavybės teisių atkūrimą

Dėl aplinkybės, kad Lietuvos Respublikos pilietybė įgyta pasibaigus prašymų atkurti nuosavybės teises padavimo terminui, reikšmės sprendžiant klausimą dėl šio termino atnaujinimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas iš esmės kilo dėl prašymo atkurti nuosavybės teises padavimo termino atnaujinimo, nustačius, kad pareiškėjai Lietuvos Respublikos pilietybė buvo pripažinta 2011 metais, t. y. po 2001 m. gruodžio 31 d., kai pasibaigė minėtų prašymų padavimo terminas.

Šiuo klausimu LVAT teisėjų kolegija priminė, kad nuosavybės teisės atkūrimas yra subjektinės teisės įgyvendinimas. Asmuo, siekiantis ją įgyvendinti, visų pirma turi būti pateikęs prašymą atkurti nuosavybės teises. Pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, pilietybė yra būtinas subjektiškumo reikalavimas, todėl prašymą atkurti nuosavybės teises gali pateikti tik asmuo, turintis Lietuvos Respublikos pilietybę. Tik tokio asmens paduotas prašymas sukels teisinius padarinius pradedant nuosavybės teisių atkūrimo procesą. Įstatyme nustatyta prielaida – būti Lietuvos Respublikos piliečiu arba įgyti šią pilietybę, turi atsirasti iki 2001 m. gruodžio 31 d., tuo tarpu asmeniui, Lietuvos Respublikos pilietybę įgijusiam po 2001 m. gruodžio 31 d., nuosavybės teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą negali būti atkuriamos, todėl tokio asmens paduotas prašymas teisinių padarinių nesukurs. LVAT teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad aplinkybė, jog Lietuvos Respublikos pilietybė buvo įgyta po minėtų terminų, negali būti vertinama kaip priežastis, sutrukdžiusi atkurti nuosavybės teises, ir turi būti vertinama kaip prašymas suteikti tokią teisę, todėl teismas tokios teisės suteikti negali.

LVAT pripažino, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjos skundą.

2015 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1136-261/2015

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00878-2014-4

Procesinio sprendimo kategorija 11.2

[Prieiga internete](#)

11.8. Valstybės garantijos gyvenamųjų namų, jų dalių, butų nuomininkams ir savininkams

Dėl nuomininko, gyvenusio savininkui nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą procedūros metu grąžintame name, teisės į valstybės garantiją

Apžvelgiamoje byloje ginčas iš esmės buvo kilęs dėl atsisakymo išduoti Kompensacijų už valstybės išperkama nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatyme numatytą valstybės garantiją. Taigi ginčas buvo kilęs dėl nuomininko, gyvenusio savininkui grąžintame name, teisės į valstybės garantiją.

Neigdamas, kad pareiškėja apskritai pateko tarp asmenų, kurie turi teisę į valstybės garantiją, atsakovas teigė, jog 1999 m. balandžio 27 d. Kretingos rajono tarybos sprendimo dėl nuosavybės teisių atkūrimo metu pareiškėja gyvenamosiose patalpose, į kurias buvo atkurtos nuosavybės teisės buvusiam savininkui, nebegyveno, kadangi 1998 m. gruodžio 31 d. pareiškėja pasirašė neterminuotą kitos gyvenamosios patalpos nuomos sutartį. Šiuo aspektu byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėja nuo 1987 m. spalio 5 d. iki 1998 m. gruodžio 31 d. *de jure* ir *de facto* buvo gyvenamosios patalpos, į kurią buvo atkurtos nuosavybės teisės buvusiam savininkui, nuomininkė, t. y. jau nuo 1991 metais prasidėjusio piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo proceso pradžios pareiškėja įgijo nuomininkės, gyvenančios buvusiems savininkams grąžintame gyvenamajame name, statusą.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi bylos faktines aplinkybes bei pareiškėjos situaciją, konstatavo, kad šiuo atveju ta aplinkybė, jog sprendimas dėl nuosavybės teisių į ginčo patalpas atkūrimo buvo priimtas 1999 m. balandžio 27 d., t. y. pareiškėjai šiose patalpose jau nebegyvenant, negali lemti pareiškėjos teisės į valstybės garantiją praradimo. Turint omeny, kad pareiškėja iš gyvenamosios patalpos, į kurią buvo atkurtos nuosavybės teisės buvusiam savininkui, išsikėlė dėl nuosavybės teisių buvusiam savininkui atkūrimo į tas patalpas proceso, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo pareiškėjos situaciją vertinti kitaip nei nuomininkų, kurie gyveno grąžintuose namuose (butuose), į kuriuos nuosavybės teisės buvo atkurtos jiems dar neišsikėlus iš šių patalpų.

Nustačiusi, jog pareiškėja pateko tarp asmenų, turinčių teisę į valstybės garantiją, LVAT toliau vertino, ar ji šią teisę į valstybės garantiją įgyvendino, ar jos atsisakė. Pirmosios instancijos teismo ir atsakovo vertinimu, tarp (seniūnijos ir pareiškėjos 1998 m. gruodžio 31 d. sudaryta tipinė gyvenamosios patalpos valstybinio ir visuomeninio butų fondo namuose nuomos sutartis laikytina tinkamu valstybės garantijos vykdymu. Pirmosios instancijos teismas darė išvadą, jog pareiškėjai buvo suteikta valstybės garantija – neatlygintinas kitos gyvenamosios patalpos suteikimas.

Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija priminė, jog valstybės garantija, suteikta nuomininkui, gyvenusiam savininkui grąžintame name, pasibaigia tada, kai ji įgyvendinama. Garantija turi būti įgyvendinama, jeigu nenustatyta, kad garantijos turėtojas jos atsisakė. Be to, garantinio dokumento neišdavimas neatima teisės gauti įstatymu suteikiamą valstybės garantiją.

LVAT apžvelgiamoje byloje pažymėjo, kad 1998 m. gruodžio 31 d. nuomos sutarties sudarymo momentu nuomos sutarties sudarymas įstatyme nebuvo numatytas kaip viena iš valstybės garantijos formų, be to, 1998 m. gruodžio 31 d. nuomos sutartis buvo atlygintina. Išplėstinė teisėjų kolegija svarbia taip pat pripažino aplinkybę, kad atsakovas į bylą nepateikė duomenų, jog pareiškėja būtų buvusi tinkamai informuota apie jos teisę į valstybės garantiją, taip pat nebuvo duomenų, kad ji būtų nuo tokios teisės atsisakiusi. Nesant duomenų, kad pareiškėja buvo tinkamai informuota apie jos teisę gauti valstybės garantiją, nebuvo pagrindo teigti, jog pasirašiusi 1998 m. gruodžio 31 d. nuomos sutartį ji *de facto* atsisakė valstybės garantijos arba sutiko, kad nuomos sutarties sudarymas laikytinas tinkamu valstybės garantijos įgyvendinimu. Vien tai, kad pareiškėjai buvo pasiūlyta sudaryti nuomos sutartį Gyventojų apsirūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymo pagrindu ir ji šiuo pasiūlymu pasinaudojo, nereiškia, kad pasibaigė teisiniai santykiai, kylantys iš Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino viešojo administravimo subjekto sprendimus ir įpareigojo jį per tris mėnesius išduoti teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjai valstybės garantinį dokumentą (valstybės garantiją).

2015 m. gruodžio 29 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3966-261/2015

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-01857-2013-2

Procesinio sprendimo kategorija 11.8

[Prieiga internete](#)

Taip pat žr. 2015 m. gruodžio 28 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-3967-146/2015. [Prieiga internete.](#)

15. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

15.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

15.2.3. Žala

Dėl ieškinio senaties termino atnaujinimo, kai ginčas susijęs su nepilnamečių vaikų interesais

Apžvelgiamu atveju nagrinėjant bylą apeliacine tvarka kilo ieškinio senaties taikymo klausimas.

Administracinis ginčas buvo susijęs su socialinės globos išlaidų apmokėjimu iš savivaldybės biudžeto.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas SOS vaikų kaimas 2007-04-19, 2008-01-29, 2008-08-07 raštais su vaiko socialinės globos kainos paskaičiavimais kreipėsi į atsakovą Kaišiadorių rajono savivaldybės administraciją dėl ilgalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo sutarčių sudarymo. Atsakovas minėtos sutarties su pareiškėju nesudarė. Pareiškėjas 2014-07-30 raštu kreipėsi į Kaišiadorių rajono savivaldybės administraciją, prašydamas iki 2014-09-01 apmokėti 318 287 Lt sumą, pateikė sąskaitą faktūrą ir vaikų sąrašus su kainomis už laikotarpį nuo 2007-01-01 iki 2014-07-31. Atsakovas 2014-09-30 rašte nurodė, kad pateiktos sąskaitos neapmokės.

LVAT teisėjų kolegija, priešingai nei pirmosios instancijos teismas, nustatė, kad ieškinio senatis reikalavimui dėl žalos atlyginimo už sutarties neteisėtą nesudarymą ir socialinės globos išlaidų nekompensavimą praleista, nes jau iš pareiškėjo 2008-11-05 rašto Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigai buvo aišku, jog savivaldybė atsisakė su pareiškėju sudaryti apmokėjimo už socialinės globos paslaugas sutartį.

Tačiau LVAT, atsižvelgęs į tai, kad nagrinėtas atvejis buvo susijęs su nepilnamečių vaikų interesais, sprendė, jog yra pagrindas praleistą ieškinio senatį atnaujinti.

Pareiškėjas nuo 2007 m. nuolat kreipdavosi į atsakovą Kaišiadorių rajono savivaldybės administraciją dėl galimybės susitarti dėl ilgalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo. 2008-11-05 kreipėsi į Vaiko teisių apsaugos kontrolierių, 2010-02-08 – į Vyriausybės atstovą Kauno apskrityje. Į teismą pareiškėjas kreipėsi po to, kai gavo Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos 2014-09-03 raštą, kuriuo atsisakyta iki 2014-09-30 apmokėti 2014-07-30 sąskaitą faktūrą. Taigi buvo matyti, kad pareiškėjas intensyviai siekė susitarti su atsakovu dėl galimo ilgalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo.

Pareiškėjo veikla yra susijusi su nepilnamečių vaikų interesais. Lietuvos teisės sistemoje yra įtvirtintas prioritetas vaikų teisių ir interesų apsaugos gynimo principas, reiškiantis, kad tiek priimant teisės aktus, tiek juos taikant, tiek sprendžiant klausimus, kurių teisės aktai nereglementuoja, būtina įvertinti sprendimo ar bet kokio kito veiksmo poveikį vaiko interesams ir užtikrinti, kad jie nebūtų pažeisti. Taigi pareiga atsižvelgti į vaiko interesus suponuoja ir įpareigojimą visoms institucijoms užtikrinti, kad priimant sprendimus bus pirmiausia atsižvelgiama į tai, kas geriausia vaikui, t. y. kad bus įvertinama, kokį poveikį jų veiksmai gali turėti vaikams ir teisės aktais jiems suteikiamoms teisėms (pvz., LVAT 2013 m. lapkričio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1241/2013).

LVAT teisėjų kolegija, remdamasi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, įvertinusi byloje susiklosčiusias aplinkybes, tai, kad byloje kilęs ginčas yra susijęs su nepilnamečių vaikų interesais, bei tai, kad nėra pagrindo konstatuoti, jog pareiškėjas, kreipdamasis į teismą, buvo nesąžiningas ar piktnaudžiavo savo procesinėmis teisėmis, praleistą ieškinio senaties terminą atnaujino.

2015 m. gruodžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2287-602/2015

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-01507-2014-4

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.1; 38

[Prieiga internete](#)

16. Valstybės tarnyba

16.8. Kiti tarnybiniai ginčai

Dėl vadovo diskrecijos atšaukti pareigūną iš laikinai dėl tarnybinio būtinumo užimtų pareigų

Nagrinėtu atveju pareiškėja ginčijo Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymą, kuriuo netekusiu galios pripažintas to paties subjekto įsakymas laikinai perkelti pareiškėją į kitas pareigas, kol į šias pareigas

bus paskirtas laimėjęs konkursą asmuo. Pareiškėja nesutiko, kad kol konkursas neįvykęs, atsakovas turėjo teisę atšaukti ją iš laikinai eitų pareigų.

Bylą nagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija paaiškino, kad pagal Kalėjimų departamento statuto 38 straipsnio 6 dalį, laikinai perkelti pareiškėją į kitas pareigas dėl tarnybinio būtinumo (iš vienos Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos į kitą) pagal įstatymu suteiktą kompetenciją galėjo tik Kalėjimų departamento direktorius. Pagal šią statuto nuostatą, minėtas pareigūnas buvo [ir] kompetentingas pripažinti netekusiu galios savo administracinį aktą dėl laikinojo perkėlimo, t. y. grąžinti laikinai perkeltą pareiškėją į ankstesnes pareigas.

LVAT teisėjų kolegijos nuomone, tarnybinis būtinumas laikinai perkelti valstybės tarnautoją į kitas pareigas turi būti siejamas su poreikiu dėl tam tikrų objektyviai susiklosčiusių aplinkybių (pvz., atitinkamame struktūriniame ar teritoriniame padalinyje ženkliai padidėjusio darbo krūvio, prireikus atitinkamam laikui paskirti laikinąjį vadovą ir pan.) laikinai perskirstyti atitinkamos viešojo administravimo subjektų sistemos dalies personalo išteklius, siekiant užtikrinti tinkamą įstatymų leidėjo pavestų uždavinių vykdymą ir priskirtų funkcijų atlikimą. Tokius administracinius patvarkymus įstatymų nustatyta tvarka gali duoti pagal įstatymą įgaliojimus valdyti personalą turintys valstybės ir savivaldybių institucijų vadovai, atitinkamais (įstatymuose numatytais atvejais) jų įgalioti asmenys.

Nustatyti, kada susiklosto tarnybinio būtinumo laikinai perkelti Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų pareigūnus iš vienu pareigų į kitas aplinkybės ir kada jos išnyksta, yra Kalėjimų departamento vadovo diskrecija. Šią Kalėjimų departamento vadovo diskreciją riboja Kalėjimų departamento statuto 38 straipsnio 5, 8 ir 9 dalių nuostatos, pagal kurias: pareigūnas gali būti perkeltas į kitas pareigas, jeigu atitinka pareigybės aprašyme nustatytus specialiuosius reikalavimus; draudžiama laikinai perkelti į kitas pareigas, jeigu įstaigoje, į kurią perkeliamas pareigūnas, pareigas eina jo sutuoktinis, artimas giminaitis, ar svainystės ryšiais susijęs asmuo, jei tarp jų būtų tiesioginis pavaldumo ryšys; pareigūno laikinasis perkėlimas į kitas pareigas per 5 jo tarnybos metus negali trukti ilgiau negu vienus metus.

LVAT atkreipė dėmesį į byloje nustatytą aplinkybę, kad Kalėjimų departamento direktoriui priimant ginčo įsakymą, pareigūnės laikinasis perkėlimas į kitas pareigas per paskutinius 5 jos tarnybos metus truko ilgiau negu vienerius metus. Vien ši aplinkybė pirmosios instancijos teismui buvo pakankamas pagrindas Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymą, kuriuo panaikintas ankstesnis įsakymas dėl pareiškėjos laikino perkėlimo į kitas pareigas, palikti galioti.

2015 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2044-146/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05157-2014-8

Procesinio sprendimo kategorija 16.8

[Prieiga internete](#)

17. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

17.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų

Dėl sveikatos apsaugos ministro 2015 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. V-95 patvirtinto Neurochirurgijos paslaugų optimizavimo 2015–2020 metų plano 5, 6, 7, 8, 12, 14–17, 25, 28, 33 punktų ir priedo Nr. 1 teisėtumo

Ginčytame Neurochirurgijos paslaugų optimizavimo 2015–2020 metų plane (toliau – ir Planas) nustatoma, kokios ir iš dalies kaip tam tikros neurochirurgijos paslaugos 2015–2020 metais bus teikiamos šiame plane tam tikru būdu apibrėžtose sveikatos priežiūros įstaigose.

Pagal byloje kvestionuotas Plano nuostatas, skubiąsias neurochirurgijos paslaugas retomis neurochirurgijos ligomis sergantiems suaugusiesiems numatyta teikti kraštų neurochirurgijos centruose, tačiau tokie pacientai, įvertinus perkėlimo riziką, skubiai ir saugiai turi būti perkeliami į universitetinį neurochirurgijos centrą. Planines neurochirurgijos paslaugas retomis neurochirurgijos ligomis sergantiems suaugusiesiems numatyta teikti universitetiniuose neurochirurgijos centruose. Planines neurochirurgijos paslaugas suaugusiesiems, sergantiems labai retomis neurochirurgijos ligomis, numatyta teikti Neurochirurgijos kompetencijos centre. Skubiosios neurochirurgijos paslaugos retomis neurochirurgijos ligomis sergantiems vaikams pirmiausia suteikiamos artimiausioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, o stabilizavus būklę ir įvertinus perkėlimo riziką, skubiai ir saugiai perkeliami į Neurochirurgijos kompetencijos

centrą. Planinės neurochirurgijos paslaugas vaikams numatyta teikti Neurochirurgijos kompetencijos centre. Šiame centre taip pat numatyta atlikti ir sudėtingas intervencijas, įtrauktas į Plano priede Nr. 1 esantį kodų sąrašą.

Pagal teisėtumo požiūriu vertintą Plano priedą Nr. 1, šiame priede, nurodant TLK-10-AM kodus, išvardinamos neurochirurgijos ligos, kurias priskirta gydyti Neurochirurgijos kompetencijos centre. Plano priede Nr. 1, nurodant ACHI kodus, taip pat išvardinamos konkrečios sisteminės intervencijos, kurias priskirta teikti tame pačiame centre.

Iš nustatyto teisinio reguliavimo LVAT išplėstinei teisėjų kolegijai buvo matyti, kad konkreti teikiamų neurochirurgijos paslaugų, priskiriamų atitinkamai sveikatos priežiūros įstaigų kategorijai, apimtis iš esmės apibrėžiama Plano priede Nr. 1, jame įtvirtinus konkrečių neurochirurgijos ligų pagal TLK-10-AM kodus ir sisteminių intervencijų pagal ACHI kodus sąrašą. Į šį sąrašą patenkančios neurochirurgijos ligos ir sisteminės intervencijos priskirtos Neurochirurgijos kompetencijos centrui, į šį sąrašą nepatenkančios neurochirurgijos ligos ir sisteminės intervencijos priskirtos kraštų ir universitetiniams neurochirurgijos centrams, tačiau tik universitetiniams neurochirurgijos centrams priskirta teikti neurochirurgijos paslaugas gydant retas suaugusiųjų neurochirurgijos ligas, t. y. ligas, kuriomis serga ne daugiau kaip 5 iš 10 tūkst. žmonių Europos Sąjungoje ir kurios yra įtrauktos į Retų ligų ir retųjų vaistų sąrašą, skelbiamą interneto ORPHANET portale www.orpha.net. Konkrečios sveikatos priežiūros įstaigos teikiamų neurochirurgijos paslaugų apimtis pagal ginčijamą teisinį reguliavimą nustatoma, priskiriant šią įstaigą prie atitinkamos – kraštų ar universitetinių neurochirurgijos centrų – kategorijos, ir apibrėžiant Neurochirurgijos kompetencijos centro sąvoką.

Taigi LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes (*inter alia* tai, kad ne visos į Plano priede Nr. 1 esantį sąrašą įtrauktos neurochirurgijos ligos gali būti traktuojamos kaip labai retos ligos) sprendė, kad pagal ginčytą teisinį reguliavimą, įvedus „retos neurochirurgijos ligos“ ir „labai retos neurochirurgijos ligos“ kategorijas, beveik visos neurochirurgijos paslaugos Lietuvoje priskirtos teikti vienoje arba keliose sveikatos priežiūros įstaigose. Išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, tokio masto centralizacijai įvykdyti būtinas išsamus, aiškus ir tinkamai atliktas pagrindimas, specialiomis žiniomis paremtas tokios centralizacijos poveikio sveikatos priežiūrai ir atitikimo siekiamiems tikslams įvertinimas.

Oficialioje konstitucinėje doktrinoje suformuluotų konstitucinių sveikatos apsaugos pagrindų kontekste LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia nurodė, kad Sveikatos apsaugos ministerija, įgyvendindama jai priskirtus veiklos tikslus – formuoti valstybės politiką asmens sveikatos priežiūros srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą – turi pareigą vykdyti Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą konstitucinę valstybės priedermę rūpintis žmonių sveikata. Nustatydama su asmens sveikatos priežiūra susijusį teisinį reguliavimą, *inter alia* teisinėmis priemonėmis organizuodama asmens sveikatos priežiūros paslaugų (taip pat neurochirurgijos paslaugų) teikimą, Sveikatos apsaugos ministerija privalo paisyti ir iš minėtos Konstitucijos nuostatos išplaukiančių konstitucinių ir įstatyminių reikalavimų sukurti ir įgyvendinti tokią asmens sveikatos apsaugos sistemą, kuri veiksmingai užtikrintų *inter alia* prieinamą ir tinkamą asmens sveikatos priežiūrą (asmens sveikatos priežiūros paslaugas) ir konstitucinės asmens teisės į tokią sveikatos priežiūrą realizavimą.

Siekdama nepaneigti šių su veiksminga asmens sveikatos priežiūra susijusių principų, Sveikatos apsaugos ministerija turi ypač atidžiai ir atsakingai vykdyti jai, kaip teisėkūros subjektui, adresuojamas pareigas. Šiuo požiūriu pirmiausia paminėtas konstitucinis atsakingo valdymo principas, akcentuotas proporcingumo kriterijus ir kiti konstituciniai *inter alia* iš konstitucinio teisinės valstybės principo išplaukiantys reikalavimai teisėkūrai (teisinis tikrumas ir teisinis aiškumas, teisinio reguliavimo aiškumas, suprantamumas, neprieštarinumas, teisės sistemos nuoseklumas ir vidinė darna bei kt.). Žmogaus sveikata – viena iš svarbiausių visuomenės vertybių, o jos apsauga – konstituciškai svarbus tikslas, viešasis interesas, rūpinimasis žmonių sveikata – viena iš prioritetinių valstybės funkcijų, todėl nurodyti viešojo administravimo subjekto veiklos principai ir teisėkūros reikalavimai, LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos nuomone, yra neatsiejami, įgyvendinant Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą valstybės priedermę tinkamai pasirūpinti žmonių sveikata ir efektyviai realizuoti konstitucinę asmens teisę į kokybišką ir prieinamą sveikatos priežiūrą. Taigi pagal kompetenciją organizuodama iš PSDF biudžeto lėšų finansuojamų sveikatos priežiūros paslaugų (šiuo atveju neurochirurgijos paslaugų) teikimą, Sveikatos apsaugos ministerija privalo nustatyti tokį pojstatyminį teisinį reguliavimą, kuris atitiktų iš konstitucinių teisinės valstybės, atsakingo valdymo principų kylančius reikalavimus, *inter alia* turi būti grindžiamas įstatymo normomis, būti aiškus, suprantamas, neprieštaringas, tikslus, nuoseklus ir suderintas su kitais aktualiais teisės aktais. Sveikatos apsaugos ministerijos šioje valstybinio valdymo srityje pasirinktos ir konkrečiame

pojstatyminiame teisės akte įtvirtintos teisinio reguliavimo priemonės, be kita ko, turi būti pagrįstos, protingos ir proporcingos (tinkamos ir būtinos teisėtiems tikslams pasiekti). Konkretus neurochirurgijos paslaugų teikimo modelis vertintinas pagal tai, ar tokį modelį nustatantis ginčijamas teisinis reguliavimas, priimtas esant konkrečioms faktinėms ir teisinėms prielaidoms, ar pasirinktas neurochirurgijos paslaugų teikimo modelis grindžiamas tinkamai nustatytomis objektyviomis aplinkybėmis (duomenimis), ar tokios teisinio reguliavimo priemonės yra tinkamos ir būtinos deklaruojamiems tikslams pasiekti.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat akcentavo, kad Sveikatos apsaugos ministerijai, kaip viešojo administravimo institucijai, šiuo atveju veikiančiai administracinio reglamentavimo srityje, tenka pareiga pagrįsti ir įrodyti, kad nustatytas teisinis reguliavimas atitinka aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus. Nagrinėjamos bylos kontekste tai reiškia, kad iškilus pakankamai pagrįstoms abejonėms dėl Plano ginčijamose nuostatose įtvirtinto neurochirurgijos paslaugų, apmokamų iš PSDF biudžeto lėšų, modelio atitikimo sveikatos priežiūros tinkamumui (kokybei ir efektyvumui) bei prieinamumui, Sveikatos apsaugos ministerija turėjo pagrįsti ir paaiškinti, kodėl Plane numatytas modelis ir konkrečios nuostatos atitinka konstitucinius ir Sveikatos sistemos įstatyme numatytus reikalavimus, keliamus veiksmingos sveikatos apsaugos sistemos sukūrimui.

LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, nepaisant to, kad iki Plano priėmimo Sveikatos apsaugos ministerijos lygmeniu buvo suformuluoti tam tikri tikslai neurochirurgijos paslaugų srityje, vien tik deklaratyvios nuostatos, susijusios su retų ligų centralizacija, negali pačios savaime pagrįsti, kad konkrečiu neurochirurgijos paslaugų teikimo modeliu nustatyta šių paslaugų centralizacijai egzistuoja faktinės ir teisinės prielaidos. Nei nurodytuose dokumentuose, kuriais vadovaujantis buvo priimtas Planas, nei pačiame Plane, nei kituose aktuose nėra nustatyti jokie kriterijai (pvz., operacijų, gydant neurochirurgijos ligas skaičius per metus, geografinis atstumas iki artimiausios ligoninės, įstaigos ar atskirų padalinių veiklos ekonominiai–finansiniai rodikliai, turimas specialistų skaičius, įranga ar pan.), rodikliai (pvz., koks operacijų, gydant neurochirurgijos ligas, skaičius yra pakankamas sveikatos priežiūros paslaugų saugumui, turimų specialistų ir medicinos įrangos efektyviam naudojimui užtikrinti ar pan.), kurių pagrindu būtų galima įvertinti esamą padėtį neurochirurgijos srityje ir atitinkamai patikrinti Plane įtvirtinto neurochirurgijos paslaugų optimizavimo pagrįstumą (atitikimą faktiniams duomenis) ir atitiktį teisinio reguliavimo priemonių būtinumo ir tinkamumo kriterijams. Sveikatos apsaugos ministerija nagrinėjamoje byloje jokio teisės akto ar kito dokumento, kuriame būtų suformuluoti aiškūs kriterijai, pateikti konkretūs rodikliai ir atlikta vertinamoji analizė, nepateikė ir nenurodė.

Byloje atkreiptas dėmesys, be kita ko, į tai, kad procesiniuose dokumentuose ir viso bylos nagrinėjimo Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme metu Sveikatos apsaugos ministerija nurodė vienintelį – operacijų skaičiaus per metus konkrečioje sveikatos priežiūros įstaigoje – kriterijų, kuriuo remiantis buvo atlikta neurochirurgijos paslaugų optimizacija 2015–2020 m. Lietuvoje. LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, vien tokio ir taip apibrėžto kriterijaus naudojimas, vertinant neurochirurgijos paslaugų būklę, nėra pakankamas, todėl negali pagrįsti pasirinktų teisinio reguliavimo priemonių – būtinumo ir tinkamumo. LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat negalėjo vertinti, kad 2014 m. plano projektas, pagal kurį, kaip teigė ir Sveikatos apsaugos ministerija, buvo patvirtintas ginčytas Planas, pagrindžia, kad ginčytas teisinis reguliavimas buvo nustatytas, visapusiškai, atsakingai ir teisingai įvertinus esamą padėtį ir poveikį bei laukiamus rezultatus neurochirurgijos srityje.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat nustatė teisinio reguliavimo neatitikimą kitiems teisėkūros reikalavimams. LVAT nuomone, tokioje visai visuomenei ir kiekvienam asmeniui itin svarbioje srityje, kaip sveikatos priežiūra, teisinio reguliavimo, teisinės technikos trūkumai vertintini, kaip esminis teisėkūros reikalavimų paneigimas. Sveikatos apsaugos ministerija, priimdama teisės aktą, turi rasti būdų, kaip apibrėžti ir tarpusavyje bei su kitais teisės aktais suderinti konkrečias teisinio reguliavimo nuostatas taip, kad *inter alia* sisteminiu požiūriu jos būtų aiškios ir nuoseklios. Priešingu atveju nebūtų sudaromos prielaidos efektyviai įgyvendinti asmens teisę į tinkamas ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas, taip pat veikti veiksmingai ir aiškiai sveikatos priežiūros sistemai.

Įvertinus byloje nustatytas aplinkybes ir esančius duomenis (*inter alia* aukščiau paminėtus), apžvelgiamoje byloje konstatuota, kad Plane įtvirtintas ginčijamas teisinis reguliavimas, vertinant jį kaip visumą, tiek, kiek jis nėra paremtas konkrečiais, aiškiais ir objektyviai apibrėžtais neurochirurgijos paslaugų suskirstymo Lietuvoje kriterijais, rodikliais bei esamos būklės įvertinimu, tiek, kiek jis nėra pagrindžiamas tinkamai atlikta poveikio sveikatos priežiūros prieinamumui ir tinkamumui, analize, negali būti laikomas būtinu ir tinkamu. Nustatant tokį proporcingumo principą pažeidžiantį, taip pat kitus esminius konstitucinio

teisinės valstybės principo apimamus teisėkūros reikalavimus paneigiantį teisinį reguliavimą, įtvirtintą Plano ginčijamose nuostatose, nesudaromos prielaidos užtikrinti, kad bus įgyvendinti iš Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalies išplaukiantys imperatyvai.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. V-95 patvirtinto Neurochirurgijos paslaugų optimizavimo 2015–2020 metų plano 5, 6, 7, 8, 12, 14–17, 25, 28, 33 punktai ir priedas Nr. 1 pripažintas prieštaraujančiu konstituciniam atsakingo valdymo principui ir teisėkūros procedūros požiūriu Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalies nuostatai, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir laiduoja medicinos pagalbą bei paslaugas žmogui susirgus.

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. V-75 „Dėl nacionalinių referencijos centrų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ teisėtumo

Nacionalinių referencijos centrų atrankos tvarkos apraše (toliau – ir Aprašas) nustatomi reikalavimai, kuriuos turi atitikti Lietuvos Respublikoje veikiančios kompetencijos centrai, siekiantys tapti nacionaliniais referencijos centrais, taip pat reglamentuojama nacionalinių referencijos centrų atrankos tvarka.

LVAT, vertindamas, ar sveikatos apsaugos ministrui buvo suteikta kompetencija priimti Aprašą, nustatė, kad priimant šį teisės aktą, buvo siekiama užtikrinti tinkamą nacionalinių referencijos centrų atrankos procedūrą ir atsižvelgiama į Europos Komisijos 2014 m. kovo 10 d. deleguotojo sprendimo 2014/286/ES, kuriuo nustatomi kriterijai ir sąlygos, kuriuos Europos referencijos centrų tinklai ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai turi atitikti, kad galėtų prisijungti prie Europos referencijos centrų tinklo, nuostatas.

Komisijos sprendimas 2014/286/ES nustato konkrečius kriterijus ir sąlygas, kuriuos turi atitikti Europos referencijos centrų tinklai ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjai, norintys prisijungti prie tokio tinklo ir tapti jo nariais (1 str.). Be Komisijos sprendimo 2014/286/ES yra priimtas Europos Komisijos 2014 m. kovo 10 d. įgyvendinimo sprendimas 2014/287/ES, kuris, be kita ko, nustato Europos referencijos centrų tinklų steigimo ir prisijungimo prie jau įsteigto konkretaus tinklo tvarką ir procedūras (1 str.). Įvertinus minėtų Komisijos sprendimų nuostatas, buvo matyti, kad šių sprendimų reguliavimo dalykas nėra susijęs su konkrečių sveikatos priežiūros įstaigų tapimo nacionaliniais referencijos centrais sąlygomis ir procedūromis, todėl sveikatos apsaugos ministro įgaliojimai nustatyti nacionalinę sveikatos priežiūros įstaigų atranką kildintini išimtinai iš nacionalinės teisės.

Sveikatos apsaugos ministerija nurodė, kad Komisijos sprendimas 2014/286/ES yra privalomas visa apimtimi tiems, kam jis skirtas ir jį įgyvendinančių teisės aktų rengti neįpareigoja, tačiau nedraudžia valstybei narei nustatyti nacionalinę procedūrą, kurios pagrindu būtų galimybė identifikuoti potencialius galimus Europos referencijos centrų tinklų dalyvius. Pažymėta, kad, kaip minėta, Aprašas nustato tam tikras sąlygas, kriterijus, kuriuos atitinkanti sveikatos priežiūros įstaiga gali pretenduoti tapti nacionaliniu referencijos centru. Taip pat šiame akte nustatoma tokio nacionalinio referencijos centro, veikiančio tam tikro profilio sveikatos priežiūros srityje, atrankos tvarka. Aprašo 2.3 punkte nacionalinis referencijos centras apibrėžiamas, kaip šio Aprašo nustatyta tvarka atrinktas ir paskirtas kompetencijos centras. Pagal Aprašo 16 punktą, nacionalinis referencijos centras skiriamas sveikatos apsaugos ministro įsakymu penkeriems metams. Sveikatos apsaugos ministerija taip pat pažymėjo, kad pagal Aprašo nuostatas atrinkam nacionaliniam referencijos centrui, išreiškusiam norą jungtis į tinklą, sukuriama pareiga siekti narystės Europos referencijos centrų tinkle. Vadinasi, įgyvendinus aptariamą atrankos procedūrą, konkreti sveikatos priežiūros įstaiga įgyja nacionalinio referencijos centro statusą. Tokios asmens (šiuo atveju sveikatos priežiūros įstaigos) statuso (teisių ir pareigų turinio ir apimties) pasikeitimus lemiančios procedūros nustatymas, LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos požiūriu, negali būti traktuojamas, vien tik kaip tvarkomojo pobūdžio veiksmas. Sveikatos apsaugos ministro deklaruojamas siekis identifikuoti sveikatos priežiūros įstaigas, kurios galėtų tapti konkretaus Europos referencijos centrų tinklo nariais, nereikalauja įtvirtinti tokios procedūros, kurios metu vyksta vieno nacionalinio referencijos centro konkrečioje sveikatos priežiūros paslaugų srityje atranka ir kuri užbaigiama tam tikras teisinės pasekmės sukeliančiu individualaus administracinio akto (sveikatos apsaugos ministro įsakymo) priėmimu.

Dėl nurodytų priežasčių, LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos požiūriu, sveikatos apsaugos ministro įgaliojimai patvirtinti Aprašą turi būti grindžiami įstatymu arba tokie įgaliojimai turi išplaukti iš konkrečių įstatymo nuostatų, kuriose būtų išreikšta įstatymų leidėjo valia vykdyti nacionalinę referencijos centrų atranką ir paskirti vieną konkretaus sveikatos priežiūros profilio nacionalinį referencijos centrą. Nagrinėtoje

norminėje administracinėje byloje nenustačius duomenų, kad tokie pavedimai sveikatos apsaugos ministru buvo suteikti, nebuvo galima daryti išvados, kad Aprašas priimtas, laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos preambulėje įtvirtinto konstitucinio teisinės valstybės principo, *inter alia* apimančio reikalavimą, kad teisėkūros subjektai teisės aktus leistų tik neviršydami savo įgaliojimų.

LVAT sprendimu pripažinta, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymo Nr. V-75 „Dėl nacionalinių referencijos centrų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2015 m. kovo 23 d. įsakymo Nr. V-385 redakcija) 1 punktą prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui.

2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00044-2014-3
Procesinio sprendimo kategorija 17.1; 70.3

[Prieiga internete](#)

17.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektu

Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. 1-65 patvirtinto Vienkartinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo 20, 21, 22 punktų teisėtumo

LVAT apžvelgiamu atveju atliko tyrimą, ar Vilniaus miesto savivaldybėje patvirtintos Vienkartinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo (toliau – ir Aprašas) nuostatos, nenumatančios, kad į bendrai gyvenančių asmenų pajamas, kurios apskaičiuojamos vienkartinei pašalpai skirti, neįskaitomos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, neprieštarauja aukštesnės teisinės galios nuostatoms.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – ir Paramos įstatymas) 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta šio įstatymo paskirtis – nustatyti piniginės socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, taip pat piniginės socialinės paramos, teikiamos nepasiturintiems gyventojams, kai suaugę asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas. Piniginė socialinė parama nepasiturintiems gyventojams šio įstatymo 2 straipsnio 11 dalyje apibrėžiama kaip pinigine ar nepigine formomis teikiama parama nepasiturintiems gyventojams šio įstatymo nustatyta tvarka. Sistemaiškai vertindama Paramos įstatymo nuostatas, LVAT teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad šiame įstatyme vartojama sąvoka „socialinė parama“ gali apimti ir kitus, įstatyme nenumatytus piniginės socialinės paramos atvejus, tačiau ši įstatyme vartojama sąvoka nesudaro savarankiškos socialinės apsaugos dalies ir nėra platesnė už piniginės socialinės paramos sampratą. „Socialinės paramos“ sąvokos vartojimas Paramos įstatyme, teisėjų kolegijos vertinimu, taip pat savaime nesudaro pagrindo tvirtinti, jog pajamų piniginei socialinei paramai gauti apskaičiavimo tvarka, įtvirtinta šio įstatymo 17 straipsnyje, netaikytina santykiams, susijusiems su socialinės paramos teikimu.

Paramos įstatymo 17 straipsnis reglamentuoja, kokios visų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos įskaitomos (neįskaitomos) skiriant piniginę socialinę paramą. Pagal aptariamą įstatymo normos 1 dalies 3 punktą, skiriant piniginę socialinę paramą, įskaitoma visų bendrai gyvenančių arba vieno gyvenančio asmens pensijos ir (ar) pensijų išmokos (išskyrus slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas ir tikslinį priedą).

Pagal Valstybinių šalpos išmokų įstatymą, slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos mokamos tik tiems neįgaliesiems, kuriems nustatytas specialus nuolatinės slaugos poreikis, t. y. šios kompensacijos turi tikslinę paskirtį – yra skirtos įstatyme apibrėžtos neįgaliųjų grupės slaugai ir priežiūrai namuose. Tikslinės kompensacijos ir išmokos skiriamos, siekiant neįgaliesiems kompensuoti specialiųjų poreikių tenkinimo išlaidas (Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo 26 str. 3 d., Valstybinių šalpos išmokų įstatymo 11–14 str.). LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgusi į tai, kad slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją gaunantis asmuo įsipareigoja ją naudoti pagal įstatyme nurodytą jos tikslinę paskirtį, tokia kompensacija negali būti naudojama bendrai gyvenančių asmenų poreikiams tenkinti, padarė išvadą, kad Paramos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta esminė nuostata, kad į asmens (šeimoms) pajamas neturėtų būti įskaičiuojamos išmokos, kurios turi aiškią tikslinę paskirtį, visiškai

nesusietą su asmens minimalių poreikių tenkinimu. Tokia yra ir slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija. Taigi Paramos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta išimtis neįtraukti šios tikslinės išmokos į šeimos pajamas, nuo kurių dydžio priklauso piniginės socialinės paramos skyrimas, yra esminė nuostata, kurią paneigiantis savivaldybės priimtas poįstatyminis teisinis reguliavimas negali būti laikomas teisėtu ir neprieštaraujančiu aukštesnės galios teisiniam reguliavimui.

Vilniaus miesto savivaldybė pagal Paramos įstatymą turi teisę savo nuožiūra nuspręsti, ar teiks socialinę paramą iš Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšų, jeigu teiks – kokios formos socialinė parama bus teikiama, tačiau tokia savivaldybės teisė negali būti įgyvendinama tokiu būdu, jog poįstatyminiame akte būtų nustatyta konkuruojanti su Paramos įstatymo reglamentuojamomis piniginės socialinės paramos teikimo principinėmis nuostatomis socialinės paramos teikimo tvarka. Savivaldybės nėra įpareigosios nustatyti analogišką pajamų apskaičiavimo tvarką, kokia yra įtvirtinta Paramos įstatymo 17 straipsnyje, tačiau pajamų skaičiavimo tvarkos, pažeidžiančios tikslinės kompensacijos paskirtį, nustatymas negali būti laikomas teisėtu ir neprieštaraujančiu šiam įstatymui.

Pagal ginčytą teisinį reguliavimą apskaičiuojant faktines pajamas vienkartinėi pašalpai skirti ir įtraukiant slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas, taip pat yra pažeidžiamas lygiateisiškumo principas bendrai gyvenančių asmenų, tarp kurių yra neįgalus asmuo, kuriam mokama slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija, atžvilgiu, nes bendrai gyvenančių asmenų, tarp kurių nėra neįgalių asmenų, faktiškai gaunamos pajamos, kurios naudojamos bendriems asmenų poreikiams tenkinti, formaliai bus mažesnės nei asmenų, tarp kurių yra neįgalus asmuo (nors faktiškai pastarųjų asmenų pajamos, skirtos bendriems asmenų poreikiams tenkinti, yra mažesnės).

LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, jog Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. 1-65 patvirtinto Vienkartinį pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo 20, 21, 22 punktai ta apimtimi, kuria nėra numatyta, kad į bendrai gyvenančių asmenų pajamas, kurios apskaičiuojamos vienkartinėi pašalpai skirti, neįskaitomos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, prieštarauja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo (2011 m. gruodžio 1 d. įstatymo Nr. XI-1772 redakcija) 6 straipsnio 1 dalies 2 punktui, 17 straipsnio 1 dalies 3 punktui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

2015 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1544-552/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03376-2014-9

Procesinio sprendimo kategorija 6.6.2; 17.2 ; 35.2

[Prieiga internete](#)

21. Bylos dėl bausmių vykdymo ir kardomojo suėmimo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų viešojo ar vidaus administravimo srityje

Dėl teisės į privatumą naudojantis tualetu policijos komisariato areštinėje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos priteisimo *inter alia* dėl neužtikrintos teisės į privatumą naudojantis tualetu Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato areštinėje.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad ginčo laikotarpiu nebuvo užtikrinta pareiškėjo teisė į privatumą naudojantis tualetu, priteisė pareiškėjui iš atsakovo 100 Eur neturtinės žalos atlyginimą. Atsakovas nesutikimą su pirmosios instancijos teismo sprendimu grindė tuo, kad visose areštinės kamerosse sanitarinis mazgas yra įrengtas laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų, todėl nėra atsakovo neteisėtų veiksmų, dėl kurių galėjo atsirasti pareiškėjo nurodoma neturtinė žala.

Lietuvos policijos generalinio komisaro 2007 m. gegužės 29 d. įsakymo Nr. 5-V-356 1 punktu patvirtintos Teritorinių policijos įstaigų areštinių veiklos taisyklės (toliau – ir Taisyklės) nustato teritorinių policijos įstaigų areštinėse uždarytų asmenų laikymo tvarką ir sąlygas, šių asmenų teisių bei laisvių, taip pat pareigų užtikrinimo ir realizavimo tvarką. Į policijos areštines uždaryti asmenys turi būti laikomi tokiomis sąlygomis, kurios užtikrintų jiems saugią aplinką; turi būti užtikrinamos asmenų teisės ir teisėti interesai; su asmenimis, laikomais policijos areštinėse, turi būti elgiamasi taip, kad būtų išsaugota jų sveikata ir savigarba (Taisyklių 6 p.). Pagal Taisyklių 7.13 punktą, policijos areštinėje laikomi asmenys turi teisę naudotis tualetu,

kuris turi būti įrengtas taip, kad nebūtų žeminama žmogaus garbė ir orumas. LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Taisyklės šiuo atveju yra taikytinos, ir sprendė, kad atsakovas turėjo teisinę pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai, kad užtikrintų pareiškėjo teisę naudotis tinkamai įrengtu tualetu, t. y. tokiu tualetu, kuris būtų įrengtas taip, kad nebūtų žeminama žmogaus garbė ir orumas. LVAT teisėjų kolegija taip pat nurodė, jog šiuo klausimu verta atsižvelgti į Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijų šalims narėms Nr. R (2006)2 „Dėl Europos kalėjimų taisyklių“ nuostatas ir remtis jomis kaip papildomu šaltiniu.

Dėl pareiškėjo teiginių apie nesudarytas sąlygas privačiai naudotis tualetu LVAT teisėjų kolegija akcentavo, jog byloje nėra ginčo, kad sanitarinis mazgas kameroje, kurioje buvo laikomas pareiškėjas, buvo įrengtas laikantis jo įrengimo techninius aspektus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, tačiau nurodė, kad laisvės atėmimo vietose turi būti stengiamasi sudaryti tokias sąlygas, jog asmuo turėtų galimybę privačiai pasinaudoti tualetu. EŽTT yra nustatęs, kad nors sanitarinis mazgas buvo sumontuotas už pertvaros, tačiau pertvara neužtikrino suimtojo privatumo, kadangi jis vis dėlto galėjo būti matomas kitų kameroje kalinamų asmenų ir sargybinių (žr., pvz., 2012 m. gegužės 10 d. sprendimą *Glotov prieš Rusiją*; 2009 m. kovo 12 d. sprendimą *Aleksandr Makarov prieš Rusiją*). Dėl to, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios instancijos teismas pagrįstai tyrė ir vertino įrodymus, susijusius su aplinkybe, ar areštinėje buvo sudarytos sąlygos pareiškėjui privačiai pasinaudoti tualetu, t. y. ar buvo laikomasi Taisyklių 7.13 punkto reikalavimų.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog net ir nustačius, kad pertvaros, kuria kameroje įrengti sanitariniai mazgai atskirti nuo gyvenamosios paskirties ploto, aukštis atitinka teisės akto reikalavimus, turi būti įvertinama, ar pareiškėjas turėjo galimybę privačiai pasinaudoti tualetu, t. y. ar buvo tinkamai užtikrinta Taisyklių 7.13 punkte įtvirtinta pareiškėjo teisė naudotis tualetu, kuris turi būti įrengtas taip, kad nebūtų žeminama žmogaus garbė ir orumas.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2015 m. gruodžio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2473-520/2015

Teisminio proceso Nr. 3-64-3-02419-2014-9

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl neįgaliojo teisės į jo poreikiams pritaikytas kalinimo sąlygas

Dėl galimybės būti perkeltam į kitą kalinimo įstaigą, kurioje būtų sudaromos tinkamos kalinimo sąlygos neįgaliesiems

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) sprendimo, kuriuo atsakyta į pareiškėjo prašymą dėl kalinimo sąlygų užtikrinimo ir perkėlimo į kitus pataisos namus, kuriuose būtų neįgaliesiems pritaikytos sąlygos, teisėtumo ir pagrįstumo bei Lietuvos valstybės pareigos atlyginti pareiškėjui neturtinę žalą, kurią jis patyrė kalėdamas Alytaus pataisos namuose, nesudarius jam, kaip neįgaliam asmeniui, tinkamų kalinimo sąlygų, prie jo sveikatos būklės pritaikytos aplinkos. Pareiškėjas taip pat nurodė, jog Kalėjimų departamentas nepagrįstai atsisakė perkelti jį į kitus pataisos namus, kuriuose būtų sudaromos tinkamos kalinimo sąlygos neįgaliesiems.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, panaikino Kalėjimų departamento sprendimą, priteisė pareiškėjui iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Kalėjimų departamento, 1 000 Lt (289,62 Eur) neturtinei žalai atlyginti, kitą pareiškėjo skundo dalį atmetė.

Pareiškėjas apeliaciniame skunde nurodė, jog teismas netinkamai vertino administracinės bylos aplinkybes, priteisė jam nepagrįstai mažą neturtinės žalos atlyginimo sumą, prašė atlyginti jam žalą teisingai ir adekvačiai padarytiems pažeidimams bei įpareigoti Kalėjimų departamentą suteikti jam įstatymuose numatytas kalinimo sąlygas. Atsakovas apeliaciniame skunde teigė, kad teismas neišsamiai įvertino administracinės bylos aplinkybes, netinkamai aiškino ginčui spręsti aktualų teisinį reguliavimą.

LVAT sprendė, jog pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nepasisakė dėl visų pareiškėjo skundo reikalavimų, taip pat neišsiaiškino, dėl kokių konkrečių veiksmy pareiškėjas prašė priteisti neturtinę žalą, todėl galbūt nenustatė, kad yra pagrindas tikslinti byloje atsakovą, jo atstovus. LVAT teisėjų kolegija

konstatavo, kad pirmosios instancijos teismo sprendimas naikintinas ir byla perduotina nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo. Teisėjų kolegija pažymėjo šias teisiškai reikšmingas aplinkybes.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog iš teisinio reguliavimo matyti, kad Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – ir BVK) 69 straipsnyje įtvirtinta bendroji taisyklė, jog nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, visą bausmę turi atlikti vienoje pataisos įstaigoje. Nuteistojo perkėlimas iš vienos pataisos įstaigos į kitą tęsti bausmės atlikimą įstatymų leidėjo numatytas kaip išimtis iš minėtos bendrosios taisyklės. Įstatymų leidėjas BVK 69 straipsnio 2 dalimi suteikdamas teisę kompetentingam bausmių vykdymo sistemos subjektui Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194, (toliau – ir Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės) nustatyta tvarka taikyti išimtį iš bendrosios taisyklės (BVK 69 str. 1 d.), nustatė vieną konkretų atvejį, kuriuo leidžiama perkelti nuteistąjį tęsti bausmės atlikimą į kitą pataisos įstaigą (dėl ligos), o įstatymo nuostata „arba kitų išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje“ suteikia diskreciją kiekvienu konkrečiu atveju vertinti, ar nustatytos aplinkybės gali būti traktuojamos kaip išimtinės ir suteikiančios pakankamą pagrindą perkelti nuteistąjį tęsti bausmės atlikimą į kitą pataisos įstaigą. Lingvistiškai aiškinant minėtas BVK 69 straipsnio 2 dalies ir Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 72 punkto normas, atkreiptas dėmesys į tai, kad šiose normose įtvirtinta administravimo subjekto teisė (diskrecija), o ne pareiga (teisės normose vartojama formuluotė „leidžiama“) perkelti nuteistąjį tęsti bausmės atlikimą iš vienos pataisos įstaigos į kitą.

Kita vertus, LVAT teisėjų kolegija pastebėjo, kad atsakovas nėra absoliučiai laisvas vertinti tokias aplinkybes. Šiuo aspektu pažymėta, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ) įpareigoja atsakovą, kaip viešojo administravimo subjektą, savo veikloje laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų (VAĮ 3 str. 1 p.). BVK 69 straipsnio 2 dalies ir Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 72 punkto taikymo kontekste pažymėta, kad Kalėjimų departamento kompetentingo pareigūno administracinis aktas perkelti arba neperkelti nuteistąjį į kitą pataisos įstaigą turi būti motyvuotas, jame turi būti nurodyta, kokios nustatytos aplinkybės lėmė išvadą, jog yra (nėra) išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje. Konstatuota, kad sprendžiant dėl pareiškėjo pateikto prašymo, turėjo būti išsamiai vertinamos aplinkybės dėl jam, kaip neįgaliajam, tinkamų kalnimo sąlygų pritaikymo ir jo perkėlimo į kitą kalnimo įstaigą, kur tokios sąlygos būtų sudarytos, turėjo būti įvertintos ir neįgaliesiems suteikiamos teisės.

Kiek tai susiję su asmenų, turinčių sveikatos sutrikimų, teisėmis, pažymėta, jog neįgalųjų teisė į aplinkos prieinamumą yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatyme, Jungtinių Tautų Neįgalųjų teisių konvencijoje ir jos fakultatyviame protokole, kuri Lietuvoje buvo ratifikuota 2010 m. gegužės 27 d., ir kurios tikslas – skatinti, apsaugoti ir užtikrinti visų neįgalųjų visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą šių asmenų prigimtiniam orumui.

Atliekant nurodytą vertinimą, turi būti atsižvelgiama ir į Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) pateiktus išaiškinimus. Šiuo aspektu EŽTT, nagrinėdamas situaciją, kai pareiškėjas, kenčiantis dėl daugelio sveikatos problemų, įskaitant visišką apatinės kūno dalies paralyžių ir itin blogą regėjimą, buvo įkalintas beveik trejiems metams pataisos įstaigoje, kuri nebuvo pritaikyta neįgaliesiems, pažymėjo, jog pareiškėjo judėjimo apribojimai buvo tokie rimti, kad jis negalėjo valgyti valgykloje kartu su kitais įkalintais asmenimis, jo formalus atskyrimas nuo kitų įkalintųjų stigmatizavo jį ir savaime buvo pagrindinis jo oraus gyvenimo atšiaurioje bausmės vykdymo institucijos aplinkoje ribojimas. EŽTT akcentavo, kad valstybės pareiga užtikrinti tinkamas įkalnimo sąlygas apima ir tinkamų sąlygų kaliniams su specialiaisiais poreikiais suteikimą, ir valstybė negali atleisti savęs nuo tokios pareigos perkeldama tą atsakomybę kitiems kaliniams. Įvardintoje situacijoje nurodydama kitiems kaliniams rūpintis pareiškėju, valstybė nesiėmė būtinų žingsnių, kad panaikintų aplinkos ir požiūrio barjerus, kurie rimtai trukdė pareiškėjui dalyvauti kasdienėje veikloje kartu su kitais įkalintaisiais, kas kliudė jo integracijai ir dar labiau jį stigmatizavo. EŽTT akcentuoja, jog panašiais atvejais valstybės institucijos turi elgtis tinkamai ir saugiai, atsižvelgdamos į asmens neįgalumą, turi būti sudaromos galimybės jiems savarankiškai patekti į įstaigos dalis, įskaitant valgyklą ir dušus, tualetą, bei organizuotos pagalbos dėl jo judėjimo suteikimas (žr. EŽTT 2014 m. vasario 6 d. sprendimą byloje *Semikhvostov prieš Rusiją*). Tokių kalnimo sąlygų neužtikrinimas konkrečiu atveju gali lemti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – ir Konvencija) 3 straipsnio pažeidimą.

Atsižvelgusi į nurodytus išaiškinimus, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog ginčytame Kalėjimų departamento sprendime atsakovas nurodė, kad pareiškėjas sugeba pats savimi pasirūpinti, slauga ar

priežiūra jam nereikalinga, tačiau byloje nėra aišku, koku pagrindu remiantis Kalėjimų departamentas, priimdamas skundžiamą sprendimą, padarė minėtas išvadas, ar pagrįstai buvo naudojantis diskrecijos teise įvardinta, kad socialinės slaugos ar globos nuteistajam nereikia, jis gali pats savimi pasirūpinti ir jis pagrįstai nebuvo perkeltas į kitus pataisos namus. Pirmosios instancijos teismas, spręsdamas dėl pareiškėjo prašomos priteisti žalos atlyginimo, kai ji yra siejama su jo nepagrįstu neperkėlimu į kitą pataisos įstaigą, turėjo atskirai vertinti, ar pareiškėjas turėjo būti perkeltas į jo prašomą atskirą sektorių, esantį Vilniaus pataisos namuose. Vertindamas nurodytą klausimą, teismas turi svarstyti galimybę pasitelkti ir sveikatos specialistus, kiek tai yra reikšminga pareiškėjo specialioms poreikiams ir sveikatos būklei atskirai įvertinti, atsižvelgti, ar pareiškėjo kalinimas Alytaus pataisos namuose atitinka pareiškėjo sveikatos būklę, ar tokiu kalinimu yra jam užtikrinamos pirmiau šioje teismo nutartyje minėtos teisės ir atitinkamai spręsti, ar Kalėjimų departamentas tinkamai vadovavosi jam suteikta diskrecijos teise spręsdamas pareiškėjo prašymą jį perkelti į kitus pataisos namus. Sprendžiant nurodytą klausimą, turi būti vadovaujamosi pirmiau minėtais ir kitais aktualiais EŽTT išaiškinimais, Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos neįgaliesiems deklaruojamomis teisėmis, Konstitucijos 21 straipsniu, numatančiu, jog draudžiama žmogų kankinti, žaloti, žeminti jo orumą, žiauriai su juo elgtis, taip pat nustatyti tokias bausmes.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir administracinė byla grąžinta pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2015 m. gruodžio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1094-858/2015

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00268-2014-6

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

30. Bylos dėl viešojo administravimo subjektų sprendimų mokslo ir švietimo srityje

Dėl galimybės Valstybiniam studijų fondui tikslinti patvirtintą studentų, kuriems siūloma sudaryti valstybės remiamų paskolų sutartis, sąrašą

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja ginčijo Valstybinio studijų fondo (toliau – Fondas) sprendimą, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjos prašymą įtraukti ją į studentų, kuriems siūloma sudaryti valstybės remiamų paskolų sutartis, sąrašą (toliau – Sąrašas). LVAT teisėjų kolegija nustatė, jog ginčas byloje kilo iš esmės dėl to, ar Fondas, 10 dienų po Sąrašo patvirtinimo gavęs patikslintą informaciją apie tai, kad pareiškėja neturi skolinių įsipareigojimų bankui (t. y. paaiškėjus banko klaidai), teisėtai ir pagrįstai atsisakė pakeisti priimtą Fondo sprendimą ir neįtraukė pareiškėjos į Sąrašą, kad ji galėtų gauti valstybės remiamą paskolą studijų kainai 2013 m. rudens semestre sumokėti.

Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad Fondas galėjo ir privalėjo operatyviai pagal naujai paaiškėjusias aplinkybes išspręsti jo kompetencijai priskirtą klausimą dėl pareiškėjos įrašymo į Sąrašą, užtikrinant pareiškėjos teisės gauti valstybės remiamą paskolą studijų kainai 2013 m. rudens semestre sumokėti tinkamą įgyvendinimą. Teismas įpareigojo atsakovą pašalinti padarytą pažeidimą, t. y. priimti sprendimą, užtikrinantį pareiškėjos teisę gauti valstybės remiamą paskolą studijų kainai 2013 m. rudens semestre sumokėti.

Atsakovas, pateikęs apeliacinį skundą, teigė, kad teismas netinkamai nustatė subjektą, atsakingą už susidariusią situaciją ir privalantį užtikrinti, kad pareiškėjai nekiltų galimos pasekmės dėl įvykusios klaidos, todėl nepagrįstai įpareigojo Fondą priimti atitinkamą sprendimą, be to, teismas neatsižvelgė į valstybės remiamų paskolų suteikimo studentams sistemos ypatumus, dėl kurių Sąrašai po jų patvirtinimo nekeičiami, todėl nepagrįstai panaikino Fondo priimtą sprendimą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Valstybės paskolų ir valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 480 (toliau – Aprašas), ir Paskolų teikimo studentams nuostatai, patvirtinti Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo direktoriaus 2009 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V1-29 1 punktu, bei rėmėsi šių teisės aktų nuostatomis.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad nors Sąrašo keitimas (jo papildymas) teisės aktuose *expressis verbis* nėra detalizuotas, tačiau Aprašo 3 skyriuje, kuriame nustatytas lėšų paskoloms paskirstymas, Fondo

organams (valdybai, direktoriui) suteikti įgaliojimai priimti sprendimus dėl biudžeto lėšų paskirstymo ir persikirstymo, taigi ir galimybės esant būtinumui tikslinti patvirtintus Sąrašus, atsižvelgiant į valstybės skiriamo finansavimo ribas ir kitų asmenų interesų užtikrinimą. Dėl atsakovo argumento, kad remiantis tokiu aiškinimu nebūtų užtikrintas objektyvus sprendimų priėmimas, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad ginčo atvejis iš esmės yra išimtinis ir būtent minėtais kriterijais – skiriamo finansavimo ribomis ir kitų asmenų interesų užtikrinimu, turi būti vadovaujamasi, siekiant išspręsti tokias išskirtines situacijas ir nesant aiškaus detalizuoto reglamentavimo, tačiau esant galimybei veikti teisės aktų apibrėžtose ribose. Nustatyta, jog atsakovas patvirtino, kad 2013 m. rudens semestre nebuvo išnaudoti visi biudžeto asignavimai valstybės garantijoms teikti, ne visi studentai pasirašė paskolų sutartis, todėl spręsta, jog nėra pagrindo manyti, kad šiuo atveju tenkinant pareiškėjos prašymą, paaiškėjus kredito įstaigos klaidai, būtų viršytos finansavimo ribos ar pažeisti kitų asmenų interesai.

LVAT teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2015 m. gruodžio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2094-822/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07922-2013-9

Procesinio sprendimo kategorija 30

[Prieiga internete](#)

33. Bylos, susijusios su nacionalinių, ES ir užsienio institucijų finansine parama

33.2. Bylos dėl paramos iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų

Dėl statybos išlaidų pagrindimo teisiškai įpareigojančiomis sutartimis

Byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – ir Agentūra) direktoriaus įsakymo, kuriame pripažinta, jog pareiškėjas netinkamai panaudojo gautos paramos lėšas, atitinkamai įpareigojant jį netinkamomis finansuoti pripažintų išlaidų dalį grąžinti, teisėtumo.

Iš bylos faktinių aplinkybių buvo matyti, jog ginčo įsakymas buvo priimtas nustačius, jog pareiškėjas, kaip statybos darbų užsakovas, patvirtino rangos sutarties pakeitimo orderį, kuriuo buvo atlikti papildomi, ginčo projekto įgyvendinimui nebūtinai, darbai – trinkelėmis išklotuose atliekų priėmimo punktuose įrengti bordiūrai. Agentūros vertinimu, tokie papildomi darbai nebuvo būtini, nes nei viename statybos techniniame reglamente nėra nurodyta, kad bordiūrų įrengimas yra būtinas atliekų priėmimo punktų aikštelėse. Todėl buvo pažeista Reglamento Nr. 16/2003⁶ (toliau – ir Reglamentas) 22 straipsnio 1 dalis, numatanti, jog tinkamomis laikomos statybvietės paruošimo ir statybos išlaidos, kurios yra esminės projekto įgyvendinimui. Taip pat Agentūra rėmėsi ginčo projekto rangos sutarties Konkrečiųjų sąlygų 13.1 punktu, nurodančiu, jog sutarties pakeitimai turi būti susiję su nenumatytais fizinėmis sąlygomis arba aiškiai įrodomais praleidimais ir netikslumais užsakovo parengtuose dokumentuose, dėl kurių negalima užbaigti sutarties, bei vertino, jog konkrečiu atveju pareiškėjas pažeidė Reglamento 22 straipsnio 4 dalies d) punktą, įtvirtinantį, jog tinkamos sąnaudos gali apimti pridėtines ir kitas sąnaudas, jeigu jos konkrečiai pagrįstos; jos turi būti paskirstomos sąžiningai vadovaujantis priimtais apskaitos standartais, bei Reglamento 4 straipsnį, numatantį, kad visos už įgyvendinimą atsakingos įstaigos turėtos išlaidos turi būti pagrįstos teisiškai įpareigojančiomis sutartimis arba susitarimais ir (arba) dokumentais.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad rangos sutarties pakeitimas buvo galimas tik esant dviem esminėms sąlygoms: bordiūrų įrengimo darbai negalėjo būti numatyti prieš patvirtinant ginčo projektą ir šie darbai buvo būtini sutarčiai įvykdyti. Teismo vertinimu, nagrinėtu atveju neegzistavo viena iš šių sąlygų, t. y. byloje nebuvo duomenų, patvirtinančių, kad bordiūrų įrengimas buvo sąlygotas anksčiau nenumatytų fizinių sąlygų. Rangovas privalėjo iki pasiūlymo pateikimo įvertinti visas statybviečių, kuriose buvo numatoma įrengti atliekų priėmimo punktus, sąlygas, galinčias turėti įtakos statybos darbams ir jų apimčiai.

Apeliacine tvarka apžvelgiamą bylą nagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pasisakė dėl atliktų papildomų darbų pripažinimo būtinais projekto įgyvendinimui. Šiuo aspektu atkreiptas dėmesys, jog

⁶ 2003 m. sausio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 16/2003, nustatantis specialias išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1164/94 įgyvendinimo taisykles dėl išlaidų priemonėms, kurias dalinai finansuoja Sanglaudos fondas, tinkamumo

Reglamentas akcentuoja statybos išlaidų reikšmę projekto įgyvendinimui – jos turi būti esminės. Tai reiškia, kad be šių išlaidų projektas nebus įgyvendintas reikiama apimtimi ar neatitiks tokio pobūdžio objektams keliamų kokybės reikalavimų. Byloje buvo pateiktas ekspertinio tyrimo aktas, kuriame nurodoma, jog bordiūrai yra būtini eksploatuojant atliekų priėmimo punktus, nes dėl aikštelės veikiančios automobilių apkrovos gali suirti jungtys tarp trinkelio. Be to, nors jokie norminiai teisės aktai ir nenustato privalomų reikalavimų atliekų surinkimo aikštelėms, tačiau aplinkybė, kad neįrengus bordiūrų iš trinkelio įrengtos aikštelės suyra, yra (statybos inžinerijoje) visuotinai žinomas faktas. Atsižvelgdama į tai, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog ginčytame Agentūros įsakyme Reglamento 22 straipsnio 1 dalies nuostatų pažeidimas nurodytas nepagrįstai.

Dėl kitų Agentūros nustatytų pažeidimų LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog ginčui aktualių Konkrečiųjų sąlygų 13.1 punkto nuostatos lingvistinis ir loginis aiškinimas patvirtina, kad yra numatytos dvi alternatyvos, kai gali būti taikoma išimtis dėl rangos sutarties pakeitimo (papildomų darbų) atlikimo – arba tai turi būti tiesiogiai susiję su nenumatytais fizinėmis sąlygomis, arba aiškiai įrodomais praleidimais ir netikslumais užsakovo parengtuose dokumentuose, ir dėl to abiem atvejais negalima tinkamai užbaigti sutarties. Visi atsakovo argumentai, kuriais grindžiamas ginčytas įsakymas, buvo susiję su pirmosios alternatyvios sąlygos taikymu, t. y. įrodinėjama, kad pakeitimai nėra susiję su negalimomis numatyti fizinėmis sąlygomis, ir rangovas turėjo visas galimybes prieš pateikdamas pasiūlymus surinkti būtiną informaciją apie rizikas, nenumatytas ir kitas aplinkybes, kurios galėjo turėti įtakos sutarties darbams. Tačiau, LVAT teisėjų kolegijos nuomone, liko neįvertinta kita rangos sutarties Konkrečiųjų sąlygų alternatyva, kuri yra savarankiškas pagrindas taikyti išimtį dėl sutarties pakeitimo ir papildomų darbų atlikimo – tai aiškiai įrodomi praleidimai ir netikslumai užsakovo projektuotojo parengtuose konkurso dokumentuose, todėl rangovas, siekdamas tinkamai įvykdyti sutartį ir atlikti statybos darbus pagal statiniui įprastinėje praktikoje keliamus kokybės reikalavimus, pagrįstai siekė susitarti dėl papildomų darbų atlikimo.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog pastarųjų aplinkybių netyrė ir nenagrinėjo nei atsakovas, nei pirmosios instancijos teismas, ginčo įsakymas neatitiko Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies suponuojamų faktinio ir teisinio pagrįstumo kriterijų, o Reglamento 22 straipsnio 4 dalies d) punkto ir 4 straipsnio pažeidimai konkrečiu atveju nustatyti nepagrįstai.

Pareiškėjo apeliacinis skundas buvo patenkintas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo panaikintas, LVAT teisėjų kolegijai priėmus naują sprendimą – pareiškėjo skundą patenkinus ir ginčo įsakymą panaikinus.

2015 m. gruodžio 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-3110-492/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02378-2013-9

Procesinio sprendimo kategorija 33.2

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

63. Skundas

63.3. Atsisakymas priimti skundą

63.3.1. kai skundas (prašymas) nenagrinėtinas teismu

Dėl atsisakymo nagrinėti politinio pobūdžio ginčą administracinio proceso tvarka

Byloje ginčas kilo dėl atsisakymo priimti pareiškėjo skundą kaip nenagrinėtiną administracinio proceso tvarka.

Iš bylos faktinių aplinkybių matyti, jog skundas, kurį pirmosios instancijos teismas byloje priimti atsisakė, buvo pateiktas Druskininkų savivaldybės vardu (jį pasirašė Druskininkų meras) bei juo buvo siekiama įpareigoti Druskininkų savivaldybės tarybos opozicijos narius pasiūlyti kandidatūras į Kontrolės komiteto ir Etikos komisijos narius, laikantis Druskininkų savivaldybės tarybos veiklos reglamente įvardyto reikalavimo, kad tą pačią kandidatūrą galima siūlyti du kartus.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog ginčui aktualių ABTĮ normų visuma įtvirtintas teisminės gynybos prieinamumo principas reiškia, kad teismas skirtas spręsti ne bet kokiems konfliktams, o ginčams dėl teisės. Tuo tarpu politinio pobūdžio ginčų administraciniams teismams teisės nagrinėti suteikta nėra. Priešingas

teiginys, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, būtų nesuderinamas su konstituciniu valdžių padalijimo principu, kuriuo yra grindžiama viešoji valdžia ir kuris, be kita ko, suponuoja, jog kiekvienai valdžios institucijai suteikiama jos paskirtį atitinkanti kompetencija, kurios konkretus turinys priklauso nuo tos valdžios vietos bendroje valdžių sistemoje ir jos santykio su kitomis valdžiomis <...> viena valstybės valdžios institucija negali iš kitos perimti [jai pavestų] įgaliojimų, jų perduoti ar atsisakyti.

LVAT teisėjų kolegija, atsižvelgdama į bylos aplinkybes, konstatavo, jog nors Druskininkų savivaldybės administraciniam teismui pateiktame skunde keliamą ginčą bando juridizuoti, t. y. bando užpildyti jį teisiniu turiniu (teigia savivaldybės tarybos opoziciją piktnaudžiaujant Vietos savivaldos įstatymo suteikta teise, tokiu būdu pažeidžiant Druskininkų savivaldybės teises ir trikdant jos veiklą), savo esme pareiškėjo bandomas inicijuoti ginčas yra politinio pobūdžio, kurio administraciniam teismui nėra suteikta kompetencija spręsti.

Tokią LVAT teisėjų kolegijos išvadą lėmė ginčui aktualių Vietos savivaldos įstatymo nuostatų analizė, kuri parodė, jog pareiga savivaldybės tarybai sudaryti Kontrolės komitetą ir Etikos komisiją, kaip struktūrinius savo dalinius, kyla *ex lege*. Nors aktualus Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnis ir numato vieną imperatyvią sąlygą, taikytiną Kontrolės komiteto sudėčiai: į jį turi įeiti vienodas visų savivaldybės tarybos narių frakcijų ir savivaldybės tarybos narių grupės, jeigu ją sudaro ne mažiau kaip 3 savivaldybės tarybos nariai, deleguotų atstovų skaičius, iš ko implicitiškai išplaukia, jog Druskininkų savivaldybės tarybos opozicija turi pareigą į Kontrolės komitetą deleguoti savo atstovus, tačiau Vietos savivaldos įstatymas neįtvirtina konkrečių būdų ar (ir) sąlygų, kaip ir (ar) kurie opozicijos atstovai turėtų būti deleguojami. Todėl darytina išvada, jog opozicinėms frakcijoms priklausančių savivaldybės tarybos narių kandidatūrų parinkimas, teikimas ir galutinis jų tvirtinimas savivaldybės taryboje, tokiu būdu realizuojant Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnio kiekvienai frakcijai numatytą pareigą deleguoti atstovus į Kontrolės komitetą, yra politinio, o ne teisiniais reikalavimais susaistyto ir, atitinkamai, administraciniame teisme revizuoti galimo, proceso dalis ir išdava.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama atskirąjį skundą, taip pat išdėstė, jog pareiškėjo kreipimusi siekiamas teismo įpareigojimas pagal galiojančias proceso teisės normas ne tik kad nėra įmanomas *ratione personae* (ABTĮ 88 straipsnio 2, 3 ir 4 punktų prasme), bet ir prieštarautų laisvo mandato principui. Šis principas, be kita ko, implikuoja, jog savivaldybės tarybos nariui prieš jo valią niekas negali primesti vienokio ar kitokio elgesio modelio, o savivaldybės tarybos nariai yra laisvi apsisprendami dėl balsavimo ir negali būti veikiami trečiųjų šalių įtakos. Atitinkamai ir savivaldybės tarybos frakcijos, kaip kolektyviniai savo narių politinę orientaciją siekiantys įgyvendinti savivaldybės tarybos narių junginiai, yra laisvos teikti savo norimas kandidatūras į komitetus ar komisijas, į kurių sudėtį jos atstovus gali deleguoti *ex lege*.

Bylos aplinkybių plotmėje LVAT teisėjų kolegija sutiko su pareiškėjo pamatiniu samprotavimu, jog savivaldybės tarybos dauguma privalo galėti gintis nuo savivaldybės tarybos mažumos obstrukcijos (politinės kovos būdo, siekiant apriboti savivaldybės tarybos produktyvumą), tačiau pažymėjo, jog tą ji daryti turėtų keldama politinės atsakomybės klausimą, o ne teikdama skundą administraciniam teismui. Kalbant konkrečiau, Vietos savivaldos įstatymas, kaip gynybos priemonę, numato savivaldybės tarybos narių įgaliojimų netekimo institutą (Vietos savivaldos įstatymo 25¹ straipsnis). Į šio instituto įgyvendinimą pagal kompetenciją yra įtrauktas ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, kuris, gavęs savivaldybės tarybos kreipimąsi, teikia išvadą, ar savivaldybės tarybos narys nesulaužė priesaikos ir (arba) tinkamai vykdė jam šiame ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus (Vietos savivaldos įstatymo 25¹ str. 8, 9 p., ABTĮ 16¹ skirsnis). Todėl LVAT teisėjų kolegija apžvelgiamu atveju nevertino, jog atsisakius priimti skundą nagrinėti administracinio proceso tvarka, pareiškėjas bus paliktas be gynybos (poveikio) priemonių užsitikrinti savo interesą – sklandų Druskininkų savivaldybės tarybos funkcionavimą.

Nurodytų argumentų pagrindu pareiškėjo atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2015 m. gruodžio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-1323-602/2015

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-01940-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1.

[Prieiga internete](#)

Dėl ministerijos sprendimo, kuriuo atliekamas bibliotekų viešųjų paslaugų teikimo administravimas, ginčijimo administraciniame teisme

Apžvelgiamu atveju atskiruoju skundu buvo skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjos skundą, kaip nenagrinėtiną teismų (ABTĮ 37 str. 2 d. 1 p.).

Ginčas byloje kilo dėl kultūros viceministro rašto, kuriuo atsakyta į pareiškėjos skundą dėl Lietuvos Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau – Biblioteka) generalinio direktoriaus įsakymo, kuriuo pareiškėjai apribotos vartotojo teisės. Pareiškėja taip pat prašė priteisti iš Kultūros ministerijos neteisėtais veiksmais padarytą neturtinę žalą.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo argumentais dėl Bibliotekos generalinio direktoriaus įsakymo, kuriais pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad Biblioteka nevykdo viešojo administravimo funkcijų, o ginčas dėl minėto Bibliotekos įsakymo nelaikytinas ginču dėl teisės viešojo administravimo srityje. Tačiau LVAT teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad Kultūros ministerija atlieka bibliotekų valstybinio valdymo institucijos funkcijas, be kita ko, vykdo bibliotekų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija, viešųjų paslaugų teikimo administravimą. Nustatyta, kad ginčytu raštu kultūros viceministras pareiškėjos skundą išnagrinėjo ir į jį atsakė, įgyvendindamas viešųjų paslaugų teikimo administravimo funkciją. Konstatuota, kad viešųjų paslaugų teikimo administravimas yra viešojo administravimo dalis (ABTĮ 2 str. 1 d.), kurį atlikdama Kultūros ministerija veikia kaip viešojo administravimo subjektas. Atsižvelgus į tai, nepagrįsta laikyti pirmosios instancijos teismo išvada, kad toks raštas nelaikytinas viešojo administravimo subjekto priimtu administraciniu teisės aktu dėl teisės viešojo administravimo srityje. Reikalavimas įpareigoti Kultūros ministeriją atlikti veiksmus laikytas išvestiniu iš reikalavimo panaikinti raštą, reikalavimas dėl žalos atlyginimo šiuo atveju sietas su Kultūros ministerijos veiksmais atsakant į pareiškėjos skundą, todėl minėti reikalavimai taip pat priimtini nagrinėti administracinio proceso tvarka (ABTĮ 15 str. 1 d. 1 p. ir 3 p.).

Vadovaujantis paminėtais argumentais, pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kuria atsisakyta priimti skundo reikalavimus dėl Kultūros ministerijos rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus bei priteisti neturtinę žalą pareiškėjai, panaikinta, pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui spręsti iš naujo.

2015 m. gruodžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-1367-822/2015

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04841-2015-8

Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1

[Prieiga internete](#)